RADIO FREE EUROPE
EAST EUROPE RESEARCH & ANALYSIS

CZECHOSLOVAK UNIT

PŘEHLED TISKU

Číslo: 119(XV) Datum: 7.6.1972.

OBSAH

(er) (Práce)	Svědectví kapitána Czechowicze	str. 2
red.čl. (Práce)	Základ pro nové vzájemné vztahy	str. 2
Viktor CIGÁNEK (Večerní Praha)	V podzemí Pinkasovy synagógy	str. 3
Adolf GINTER (Večerní Praha)	Svědomí desetí	str. 4
Vojtěch ŠTICHA (Právník)	K dohodám o pracovních podmínkách v JZD	str. 4
Václav HÁJEK (Život strany)	Mnohostranný a náročný úkol	str. 5
Vladimír PIROŠÍK (Život strany)	Racionalizovat i dále združstevňovat	str. 8
Karel HORÁK (Život strany)	Na závěr roku politického vzdělávání SSM	str. 10
Ing. Antonín BRŮŽEK (Život strany)	Marxisticko-leninská výchova na vysokých školách	str. 13
Oto MONCMAN (Život strany)	Před sjezdem Socialistického svazu mládeže	str. 15
Jaromír PEŠEK (Rudé právo)	Zpěváčci i zpěváci	str. 17
SBÍRKA ZÁKONŮ ČSSR	Nařízení vlády Slovenské socialistické republiky o inspekci veřejného pořádku národních výborů	str. 18
SBÍRKA ZÁKONŮ ČSSR	Nařízení Ministerstva vnitra Československé socialistické republiky	str. 20
(van) (Rudé právo)	Nejen pracující, též odborář	str. 20

PRÁCE, 31. května 1972, str. 6.

kultura

Svědectví kapitána Czechowicze

Naši čtenáři mají jistě v dobré paměti vzrušení, které vyvolalo vydání v hrazu veřejné vystoupení polského důstojníka zpravodajské služby ministerstva vnitra PLR, kapitána Andrzeje Czechowicza na tiskové konferenci ve Varšavě, kde předložil novinářům fakta a dokumenty o rozvětvené špionážní činnosti rozhlasové stanice Svobodná Evropa. Tento mladý, odvážný polský rozvědčík, který strávil „ve službách" Svobodné Evropy — v nechvalně známé mnichovské budově na Englische Garten — plných šest let, je také ústřední postavou knihy KAPITÁN CZECHOWICZ SPLNIL ÚKOL, která nyní vychází v nakladatelství Naše vojsko.

Kniha, která je vlastně souborem reportáží, novinářských, rozhlasových, a televizních rozhovorů o beseď, jež zpracovali pošti novináři na základě rozhovorů s kapitánem Czechowiczem, se stává aktuálním svědectvím. O to časovějším, že úloha mnichovské centrály (zv. Svobodné Evropy se znovu dostává do popředí v souvislosti s nadcházejícími Olympijskými hrami v Mnichově.

Vypravění o informace kapitána Czechowicze jsou nesporně čtenářsky přitažlivé a přesvědčivé, doložené navíc řadou dokumentů a fotografií. Polský rozvědčík tu líčí především svou svízelnou cestu, jíž musel podstoupit, než se dostal na místo svého určení: uprchlický tábor v Zirndorfu se čtyřměsíční kalvárií všemožných zapeklitých výslechových služeb, přechodný pobyt v Münsteru a službu v britském hlídkovém oddíle, navázání kontaktu s představiteli Svobodné Evropy — a posléze, dík šťastné shodě okolností, nastupovací místo v jejím čtvrtém oddělení výzkumu a analýz „hlavního úkolem tohoto oddělení," uvádí Czechowicz, „je shromažďovat různé informace o socialistických zemích, volenskými informacemi počínaje a těmi nejdiskrétnějšími, o lidech, kteří v těchto zemích zaujímají jakékoli funkce, konče." jde tu tedy o „shromažďování, třídění a rozbory získávaných špionážních materiálů".

Kapitán polské zpravodajské služby za šest let dokonale poznal chod mechanismu celé mnichovské ústředny, formy a metody její práce, zdroje jejích informací, její představitele a zaměstnance — agenty, placené americkou špionážní službou CIA, jíž také slouží. Zasvěcené v této knize vypráví o jejím zákulisí, plném intrik a svárů, o postavení a úloze uprchlíků i o nehlavní roli řady polských emigrantů, jako konkrétní svědectví je doloženo množstvím faktů a údajů, v jeho barvitém líčení je mnoho zajímavých detailních epizod. Celý soubor těchto besed a reportáží dokumentuje nejen skutečnou úlohu této propagandistické a výzvědné centrály, ale současně i úspěšnou práci zpravodajské služby polského ministerstva vnitra.

České vydání svědeckých odhalení kapitána Czechowicze (která ostatně nejsou jeho posledním slovem, neboť zároveň píše nám knihu svých pamětí) je provázeno rozsáhlým doslovem dr. Vlastislava Kroupy, který knihu aktualizuje a přibližuje našim čtenářům tím, že demaskuje roli Svobodné Evropy ve vztahu k naší zemi a zároveň uvádí postavení a jednotlivé ideologické, strategické a taktické manévry mnichovské centrály do širokých mezinárodně-politických souvislostí. Knížka je pozoruhodná i tím, že zvláštní předmluvu pro naše čtenáře, prosycenou hlubokým přátelstvím a upřímným vztahem k naší zemi a k společným česko-polským bojovým tradicím, napsal nám kapitán Andrzej Czechowicz. Oceníť bychom měli nakonec i její pohotové vydání. (ar)

PRÁCE, 3. června 1972, str. 2.

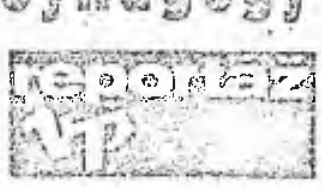
Zůstávání pro mír vzdělávané vzdělávání

(Výňatek)

Cesta prezidenta Nixona do Moskvy potvrzuje názor, že Kongres by neměl pokračovat prostřednictvím financování stanic Svobodná Evropa a Svoboda. Prohlásil to předseda zahraničního výboru Senátu W. Fulbright. „Nechápu," řekl, „jak může vláda zatěžovat americké daňové poplatníky částkou 38 miliónů dolarů na podporu těchto stanic, když jeden z předních představitelů naší země vládě vlády, jak se jejich prezident v Moskvě obracel k obyvatelům SSSR se slovy, že každá země má právo žít svým vlastním životem a zvolit si společenský řád bez cizího vměšování."

Ex

V podzemí Pinkasovy synagógy

Stavba vzdušných kanálů kolem základů Pinkasovy synagógy v Praze znamenitě pokročila. Valná část jich je už hotova, přikryta betonovými deskami. Záhy nepozná nikdo, jak rozsáhlé práce se tu vykonaly. Zevnitř synagógy jsou základy vybaveny elektrickými, které je vysušují. Už nebudou podzemní vody ohrožovat svéráznou památku z 15. století a nebudou rozrušovat dolní řady 77 297 jmen, namalovaných pečlivě v synagóze na bílých zdích na paměť umučených obětí nacistických zvěrstev.

S nejvýznamnějšími výsledky zeměpisných prací, prováděných několik let na východní synagóze, setkáváme se však v podzemí, pod ní. Zde byla objevena stavba synagógy dřívější, než o níž lze stavět, na základy obklopujících ji dalších budov. Dávné hladiny zeminy a stavební trosky byly odtud vykopány a vyneseny, aby se vynasnily na závaly pozůstatky někdejšího středisku židovské obce.

Sestoupili jsme do tohoto podzemí, do údivných, syrových chladem dýšících kamenných prostor, vybavení elektrickou světlinou. Jen malá skupina několika lidí. Neboť tato místa ještě nejsou přístupna veřejnosti, ještě se tu pilně pracuje a potrvá dva tři roky, než bude vše v takovém stavu, aby se otevřel přístup pravidelným návštěvám.

Krok za krokem postupujeme tmou, prozařovanou spořou kapesní elektrickou světlinou, pomalu, jak zvídaví speleologové v objevených nových jeskyních. Vede nás ředitel Státního židovského muzea v Praze dr. Vilém Benda, který nám výjimečnou prohlídku umožnil. Jeden za druhým se protahujeme stísněnými úseky chodeb a shromažďujeme se v prostornějších místech, abychom vyslechli zajímavé informace.

Byly to bytelné stavby, vesměs z kamene, většinou kvádrového, neopracovaného, skládaného mnoha nánosými vrstvami pevná, rychle i více stěhá malty cihly. Tlusté [illegible] [illegible] [illegible]

Svědomí desetí

Podívejme se jen tak na modř oblohy a zatím je tam všude plno rozhlasových vln a televizních obrazů. Otočíme knoflíkem u přijímače a to nic nad vámi se mění v hudbu a slova. Nad naší hlavou si hraje a povídá svět, jeden hlas si jednoduše přitáhneme k sobě v tom krásném, slunném dni. Dovídáme se, že křesťanskodemokratičtí poslanci hlasovali v bonnském sněmu podle svého svědomí... Dovídáme se, že novofašisté stáhli v zemských volbách své vlastní kandidátky a doporučují i sterofašistům, aby volili křesťanskodemokratické kandidáty. Svědomí je příliš široké, ale hlasy desetí křesťanskodemokratických poslanců jsou jednoduché: »Ne.« To je vyjádření k smlouvám se SSSR a Polskem, ne — znamená, že se nechtějí vyrovnat s východními sousedy a národy, s námi. Přijímají do své politiky pro budoucnost i politiku sudetských revanšistů. A to nejen s jejich minulostí, kdy byli pátou kolonou k rozbití ČSR, ale i budoucím programem: být pátou kolonou k rozbíjení jakékoli dohody mezi námi a NSR. To oznámil dr. Becher na nedávném sjezdu v Mnichově.

Kdybychom šli Münsterem před takovými čtyřmi pěti roky, mohli bychom zahlédnout namalovaného ptáka v červeném vínovém oblaku. Snad pobledl i děvčátko, kterému se zakutálel míč, a ptal se: »Jakpak ti říkají?« Průvodce by asi s úctou v hlase řekl: »To je náš ministerský rada zemské vlády.« Oxam, dr. Robert Gies. Kdybychom na stáli za to, aby s námi bavořil, tak by mrtě odlesklo: »O, Praha, krásné město. Prožil jsem tam pár svých mladých let, jako úředník.«

Svědomí jeho kolegů následujících odešlo spíš v lichvářské úpravě o založení Sudetů v Pardubic.

Pokračujme se však dále, co lze do tohoto svědomí desetí pojmout. Začínají se zřejmě vynořit jasnější věci: vliv odvetných opatření proti osadě Lidice na snížení obyvatelstva. Účinek různých o zničení osady Lidice vyvolala mezi německým obyvatelstvem v Čechách a na Moravě všeobecné zaražení. Zřejmě že se v tiskové úřadě pohlcovalo, že byli zastřeleni všichni dospělí, téměř žen. To bylo uváděno. Předpokládá se na to, že právě české ženy mají kovinistějším, vnitřní než muži ...všichni Němci očekávají, že budou pravděpodobně dělat podobná trestná opatření.«

Jasněji uvažuje, že Němci z Plzně si pocítili, jaká je to velká škoda, že takové opatření proti Čechům nebylo provedeno později, než padl jeden z nejlepších představitelů Německa.

Jasněji vědomí není sám. Velitel bezpečnostní policie SS-Standartenführer Horst Böhme přes K. H. Franka posílal do Berlína hlášení, že dne 10. června 1942, v němž mají o pohlavní na zničení Lidic: »Němci vítají tento odvetný čin a doufají, že budou učiněna další podobná opatření.«

Vzpomínáme si, že tito svatební vyznání občanů, kteří se válce tvrdili, že plnili jen rozkazy vyšších míst, ve svých hlášeních do Berlína se nedočkovali prostě tvrdého opatření proti Čechům, než nařizoval Hitler, Heydrich, Himmler nebo Bormann. Uvědomují se na sebe zcela německým obyvatelstvem. Svou latinizmy a hantýrou vyjadřovali jazykem strohým, přesně úředním.

Svědomí desetí poslanců, kteří říkají k vyrovnání s východními sousedy ne, dovedeme obdivovat i ze poznání bývalých jihlavských Němců, kteří jejich ano říkají. U piva nad stany na sudetoněmeckých dnech vyprávějí jak novinář, vážný jde o pouhá setkání lidí, kteří vzpomínají na svá mladá léta — v Jihlavě.

Z vyhledaných zápisů se můžeme dovědět, jakými radostmi si chtěli své mládí naplnit. Jeden zápis si napsal vedoucí IV. odd. úřadu říšského protektora SS-Sturmbannführer Wolf o rozhovoru s Daluegem, který přijel do Prahy. V Praze s se zminí, že Daluege souhlasí s Wolfem v tom, že spontánní německé projevy proti českému obyvatelstvu nejsou žádoucí. Místní vedení NSDAP v Jihlavě se totiž po atentátu na Heydricha zachovalo požádat o souhlas, aby německé obyvatelstvo samo mohlo provádět popravy Čechů, popřípadě nynější bojeří němečtí jihlavští chtěli coby mladíci uspořádat jakousi harlokmášskou noc mezi českým obyvatelstvem.

Říkají-li dnes, že svědomí je nutí myslet na německou bezpečnost, před třiceti lety se také mluvilo o příkazu svědomí. Dne 15. června 1942 provozl Daluege projev k německým dohlížitelům nad okresními úřady: »Vůnová, měli spolupracovalci... Běže v této zemi naznamená jen nábřeží škod způsobených naší národností, ale kromě toho prodělá na nezbytném posílení německé v těchto zemích v srdci říše jako jeden z předpokladů pro odstranění jakéhokoli budoucího ohrožení říše z těchto zemí...«

ADOLF GINTER

POZNÁMKA EVALUACE: Upozorňujeme na článek Vojtěcha STICHY "K DOHODÁM O PRACOVNÍCH PODMÍNKÁCH V JZD" Právník, č.5, květen 1972, str. 432-443.

Mnohostranný a náročný úkol

Zkušenosti z padesátileté historie naší strany přesvědčivě dokazují, že úspěchy při uskutečňování politiky strany výraz ě ovlivňují růst a úroveň členských řad, které pak zpětně působí na úroveň výsledků ve všech oblastech práce a života strany a celé společnosti. Proto také XIV. sjezd Komunistické strany Československa věnoval těmto otázkám velkou pozornost a uložil všem stranickým orgánům a organizacím „... trvale a cílevědomě upevňovat revoluční charakter strany posilováním jejího dělnického jádra z nejlepších politicky i ideově vyspělých příslušníků dělnické třídy, družstevního rolnictva a socialistické inteligence."

STRANICKÉ ORGÁNY A ORGANIZACE REALIZUJÍ „SMĚRNICE" ÚV KSČ

Směrnice ústředního výboru KSČ k soustavnému zkvalitňování členské základny ze září 1971 jsou závažným usnesením, které všestranně konkretizovalo v tomto ohledu závěry XIV. sjezdu. Jejich obsah, zásady, metodika by se proto měly stát součástí každodenní práce stranických orgánů a organizací, každého komunisty. Středočeský KV KSČ je si při tom plně vědom, že jde nejen o zkvalitňování členské základny strany, ale také o zajištění toho, aby i v budoucnu mohla krajská stranická organizace v celém rozsahu plnit všechny náročné úkoly, upínat vedoucí úlohu strany v okruhu své působnosti a být pevným článkem KSČ.

Na středočeskou krajskou stranickou organizaci se plně vztahuje konstatování ústředního výboru, že v minulosti se otázkám zkvalitňování členské základny nevěnovala potřebná pozornost. V důsledku toho a očisty strany v roce 1970 neustále klesal počet členů strany — z 201 000 v roce 1967 na 139 000 v roce 1971. Počet dělníků ekonomicky činných v téže době klesl z 30 % na 23 %, zatímco procento důchodců se z 21,0 % zvýšilo na 36 %. (Do důchodu odešli především dělníci, kteří vstoupili do strany v létech 1945—1948.) Tato čísla prokazují, že v uvedeném období došlo k úbytku ekonomicky činných dělníků, k podstatnému zvýšení věkového průměru krajské organizace. Přijímání mladých lidí do strany bylo v tomto období nedostatečné.

První krok ke zlepšení situace byl učiněn na krajské konferenci Středočeské krajské organizace KSČ v dubnu 1969, která na základě rozboru stanovila úkol přijímat ročně 3000 — 4000 nových kandidátů strany z řad mladých dělníků a družstevních rolníků s cílem zlepšit sociální a věkové složení krajské stranické organizace. Toto usnesení se v některých základních organizacích setkalo s nedůvěrou a nepochopením, s nevírou ve vlastní síly a k zdrojům, které v kraji nepochybně jsou. Proti různým názorům a „argumentům" KV KSČ postavil fakta: v kraji žije kolem 300 000 mladých lidí, z toho přes 46 000 je organizováno v SSM. O titul brigáda socialistické práce soutěží přes 2400 kolektivů. V závodech pracuje mnoho kvalifikovaných, socialismu oddaných dělníků a v JZD vynikajících pracovníků, kteří svůj vztah prokazují poctivou, obětavou prací pro společnost, mají přirozenou důvěru a autoritu u ostatních pracujících a předpoklady stát se dobrými členy strany.

Sebelepší usnesení a průkazná argumentace by však samy o sobě splnění úkolu nezajistily. Proto KV KSČ přijal konkrétní politické a organizační opatření: byla ustavena komise krajského výboru KSČ pro členské otázky a stejně tak byly tyto komise ustaveny při okresních výborech KSČ. Byly stanoveny zásady, obsah a rozsah školení nových kandidátů, propracovány zásady a metodika individuálních pohovorů s kandidáty, úkoly krajských sdělovacích prostředků, zejména deníku Svoboda. KV KSČ přitom zdůraznil, že v úsilí o zkvalitnění členské základny strany nelze připustit použití jakýchkoliv administrativních metod. Nejde o žádný „nábor" do strany, ale o zkvalitnění sociálního a věkového složení strany a aktivizaci dosavadních členů. To předpokládá pečlivě vybírat ty, jejichž vztah k socialismu, politické postoje, pracovní výsledky a v neposlední řadě i charakterové vlastnosti jsou na dobré úrovni. A zde vystupuje do popředí úloha základních stranických organizací, komunistů pracujících v odborech a v SSM, v dalších společenských organizacích, v národních výborech. Navíc — pro vstup do strany je nutné každého cílevědomě připravovat, seznámit přijímané s právy a povinnostmi komunisty, s posláním Komunistické strany Československa, jejími cíli a záměry, prostě vytvořit podmínky, aby přijetí kandidáta na členství ve straně nebylo formální záležitostí, ale věcí celé stranické organizace a vzhledem ke kandidátu důležitým mezníkem v jeho životě.

Předpokladem k dobrému nástupu v plnění těchto úkolů bylo vypracování rozborů členské základny okresními výbory strany a na tomto základě stanovení reálných úkolů upevňování současné členské základny a v přijímání kandidátů strany.

V únoru letošního roku se krajský výbor strany znovu zabýval hodnocením výsledků, kontrolou usnesení přijatého v září 1971. Kontrola ukázala, že bylo docíleno některých pozitivních výsledků. Byla překonána stagnace z minulých let a došlo k značnému zlepšení v pochopení tohoto závažného úkolu. Zatímco v roce 1969 bylo v rámci naší krajské organizace přijato 930 členů, tak v roce 1971 jsme přijali již 1777 kandidátů. Za pět měsíců letošního roku bylo přijato 1074 kandidátů, přičemž je plně respektována zásada sociálního a věkového složení — z přijatých je téměř 60 % dělníků a rolníků a 79 % je ve věku od 18 do 35 let.

Na výročních členských schůzích přijaly dvě třetiny stranických organizací konkrétní plány k přijímání kandidátů na léta 1972—1975. V plánech jsou jmenovitě uvedeni soudruzi, kteří mají předpoklady pro vstup do strany. K vypracování těchto plánů pomohl i vzorový plán stranické organizace Karlovarských keramických závodů, zpracovaný za pomoci krajského výboru strany a rozeslaný do všech základních stranických organizací.

Přijetí kandidáta je teprve prvním, i když důležitým krokem. Vychovat kandidáta, připravit jej ke vstupu do strany, udělat z něj dobrého komunistu, je nadmíru náročný, odpovědný úkol. Vycházíme ze zásady, že doplňování strany zvýrazňuje úkol marxisticko-leninské výchovy kandidátů na revolučních tradicích, na leninských normách vypracovaných v průběhu boje za vítězství revoluce a výstavby socialistické společnosti. Proto krajský výbor strany věnoval velkou pozornost obsahu školení kandidátů strany, jehož cílem je soudruhům vysvětlit poslání a úkoly strany, principy a normy vnitrostranického života, vedoucí úlohu strany v socialistické společnosti, seznámit je se stanovami strany a objasnit základní aspekty mezinárodních vztahů v třídně rozděleném světě. Dosud proběhlo v krajské politické škole 12 kursů, jichž se zúčastnilo přes 500 nových členů a kandidátů. Obdobné kursy organizují i okresní výbory strany.

Krajský výbor strany rovněž rozhodl provádět s kandidáty individuální pohovory. Dosavadní zkušenosti potvrzují, že je to správná metoda. Pohovory provádí skupina příslušných funkcionářů OV KSČ, mezi nimi i zasloužilí členové strany, dále ručitelé a předseda příslušné stranické organizace. Smyslem pohovorů je zvýšit odpovědnost stranické organizace a ručitelů za přípravu a výchovu kandidáta i pocitu odpovědnosti kandidáta ke své organizaci.

SPOLEČENSKÉ ORGANIZACE — SOCIALISTICKÁ VÝCHOVA PRACUJÍCÍCH

Při zkvalitňování členské základny zdůrazňuje krajský výbor ve smyslu Směrnice ÚV KSČ povinnost komunistů pracujících ve společenských organizacích, zejména v odborech a v SSM, a stranických skupin v těchto orgánech zabývat se těmito otázkami a vytvářet podmínky pro výchovu a přípravu především mladých lidí ke vstupu do strany, pomáhat upevňovat jejich třídní uvědomění, vztah k socialismu. V tomto směru byly učiněny první kroky — výraznější zejména v SSM, z jehož řad bylo letos přijato za kandidáty členství 280 mladých lidí. Velké rezervy pro přijímání nových kandidátů jsou v odborech.

V souvislosti se zkvalitňováním členské základny nelze přejít věkové složení krajské stranické organizace. Současné věkové složení je neuspokojivé. To ale neznamená zříci se práce a zkušeností, neochvějné třídní oddanosti socialismu 49 000 starých členů strany. Většina z nich i dnes aktivně pracuje při uskutečňování politiky strany a účinně pomáhá i při výchově mládeže a kandidátů. Slovky besed, které absolvovali staří členové s mladými lidmi, přesvědčivě ukázaly, jak pomohli v orientaci mladých lidí a přiblížili jim, za jaké cíle strana bojovala a bojuje, co je obsahem usnesení XIV. sjezdu KSČ apod.

Výsledky, jichž krajská stranická organizace dosáhla, znamenají, že je vytvářena základna pro další zlepšení. Větší část práce ale teprve členy strany čeká. Dosud nebylo využito všech podmínek, možností a rezerv, které v našem kraji jsou.

Asi jedna třetina stranických organizací dosud nevypracovala rozbory sociálního a věkového složení členské základny a z toho vyplývající jmenovité plány pro výběr a přijímání kandidátů pro členství ve straně, i když se většinou jedná o velmi malé uliční a vesnické organizace.

Tato skutečnost svědčí o tom, že KV KSČ dosud nedokázal plně soustředit síly celé naší středočeské krajské stranické organizace, a jak již bylo řečeno také ve vytváření dobrých podmínek pro přijímání do strany ve společenských organizacích i národních výborech jsme dosud výrazněji nepostoupili kupředu. Náročná úkoly v socialistické výchově mladých lidí mají také naše školy, které vytvářejí základy pocitu hrdosti na socialistické zřízení, k revolučním tradicím a poslání dělnické třídy a strany. Vštěpovat mladým lidem zásady socialistického vlastenectví a proletářského internacionalismu, přátelství se Sovětským svazem je velkým úkolem školy. I když je zde práce učitele, pedagoga na prvním místě, nelze přehlédnout, že je to věc celé naší společnosti a předmětem péče komunistů v národních výborech, ve Sdružení rodičů a přátel školy, v patronátních závodech a pod. Obdobné úkoly jsou i v učňovském školství, kde především vedoucí hospodářští pracovníci, zvláště mistři, musí začít splácet svůj dluh ve výchově a přípravě mladé generace v duchu socialistické výchovy.

Ve výchově mladých lidí zůstávají dosud dlužníky také krajské sdělovací prostředky: tisk, rozhlas i televize, i když nechceme přehlížet pozitivní rysy v jejich působení na mladé lidi na základě cílů strany a socialistické společnosti.

POZORNOST ZKVALITNĚNÍ SOUČASNÉ ČLENSKÉ ZÁKLADNY

Zajistit zkvalitnění členské základny a tím i perspektivu krajské stranické organizace, její další růst, vyžaduje v prvé řadě zlepšit práci mnohých stranických organizací. Krajský výbor strany se řídí zásadou, že přitažlivost pro mladé lidi je přímo úměrná úrovni práce stranické organizace, správnému uplatňování vedoucí úlohy strany, úrovni masové politické práce. To vytváří nejlepší podmínky pro zapojení mladých pracujících do politického života, pro vstup nejlepších z nich do strany, je novým impulsem k zvýšení účinnosti práce dané stranické organizace. Dosud ne každá stranická organizace tento úkol takto nepochopila. Přes všechnu péči i výsledky v přijímání kandidátů je nejednou přijatý kandidát ponechán sám sobě, nejsou mu uloženy stranické úkoly a záleží potom jen na míře jeho iniciativy a snahy, jak se do stranické práce zapojí.

Zkvalitňování členské základny cestou přijímání kandidátů je jen jednou stránkou věci. Krajský výbor strany věnuje proto velkou pozornost i zkvalitnění současné členské základny, zlepšení celkové práce stranických organizací a především přípravě

členských schůzí. Dnes jde zejména o to, zajistit aktivní podíl všech členů strany při uskutečňování stranické politiky. Velkou úlohu mají především členské schůze, které komunisty pro tento úkol mají všestranně vyzbrojit. Zde jsou však v práci krajského a řady okresních výborů a organizací nedostatky. V závěru roku 1971 byla účast na členských schůzích v našem kraji v průměru kolem 60 %. V letošním roce v souvislosti s konáním výročních členských schůzí se zvýšila na téměř 77 % a zlepšila se i úroveň přípravy a obsahu schůzí. Jde nyní o to, dosáhnout, aby to byl jev trvalý, aby úsilí v přípravě členských schůzí, jejich obsah, přitažlivost měly stoupající úroveň a aby členské schůze se staly skutečnou školou výchovy pro každého komunistu.

Nebude to úkol snadný, neboť po výročních členských schůzích se znovu setkáváme s poklesem účasti na členských schůzích — chybí na nich plných 25 % komunistů. KV KSČ se proto zabývat zkušenostmi soudruhů ze Západoslovenského a Východoslovenského kraje, kde mají v tomto směru podstatně lepší výsledky, rozpracoval je na podmínky kraje a dal je k dispozici okresním výborům strany a základním organizacím. Jedním z hlavních směrů, jak zlepšit účast a úroveň členských schůzí, je věnovat důkladnou pozornost jejich přípravě. V tom mají rozhodující úlohu krajský a okresní výbory strany, stranický aktiv a stranický aparát.

Práce stranických organizací je velmi náročná na čas, zkušenosti i znalosti. Navíc — do funkcí přišlo po očistě strany mnoho nových, často nezkušených soudruhů. Tím větší pomoc musí výborům základních organizací poskytovat krajský a okresní výbory strany.

ŠIROCE ROZVINOUT MASOVOU POLITICKOU PRÁCI

KV KSČ usiluje i o to, aby se zvýšila odpovědnost vedoucích pracovníků-komunistů na všech stupních řízení za politickou a stranickou práci v příslušných závodech, provozech, dílnách, školách, úřadech, ústavech a dalších zařízeních, aby byli příkladem v politické angažovanosti, soustavně politicky pracovali s lidmi a tak současně vytvářeli podmínky pro plnění úkolů ve výrobě, v ekonomice i v ostatní činnosti.

Ve vztahu k upevnění členské základny se krajský výbor zabýval i úrovní masové politické práce. Výsledky dosažené v minulém roce umožnily zvýšit i zde náročnost na stranickou práci. Krajský výbor strany se přitom řídí zásadou, že svoji vedoucí úlohu ve společnosti nemůže strana uskutečňovat bez Národní fronty a společenských a zájmových organizací. Pochopitelně, že i v masové politické práci jde v prvé řadě o dělnickou třídu. Avšak bez vzájemného pochopení a spolupráce s družstevním rolnictvem a ostatními sociálními skupinami nemohou být výsledky uspokojující. Proto KV KSČ zaměřil svou činnost k poznání myšlení a názorů dělnické třídy, družstevních rolníků, inteligence a na základě těchto znalostí bude přijímat závěry a opatření k dalšímu zlepšení práce.

V letošním roce byly problémy s přijetím a rozpisem státního plánu v podnicích a závodech. Proto z iniciativy krajského výboru strany se uskutečnily za aktivní účasti stranických organizací veřejné schůze odborů v závodech, které měly příznivý vliv na zajištění úkolů plánu a na rozvoj pracovní iniciativy pracujících. Za první čtvrtletí byl plán splněn na 101,3 %. Ve srovnání s loňským čtvrtletím stoupla průmyslová výroba o 9,1 % a celý přírůstek byl dosažen růstem produktivity práce. Téměř 600 podniků a závodů a všechna JZD uzavřely socialistické závazky.

Vycházeje ze zkušeností při přípravě voleb, dal krajský výbor strany podnět k organizování veřejných schůzí národních výborů a Národní fronty v místech a obcích v dubnu a květnu letošního roku. Schůzí se zúčastňují poslanci všech stupňů a dále vedoucí pracovníci krajského a okresních výborů KSČ, členové orgánů, aktivisté a pracovníci stranického aparátu. Dosavadní průběh schůzí ukazuje, že jde o účinný způsob spojení strany se všemi vrstvami obyvatelstva. Agitační práce v přípravě schází a konkrétní znalost problematiky umožňují správné zaměření a průběh schůzí. Jde zejména o projednání volebních programů a jejich plnění za aktivní účasti občanů. Víme, s jakým zájmem občanů se volební programy setkaly, co od nich očekávají a jak je přijali za své. Proto jejich kontrola a splnění dále posílí důvěru občanů k politice strany, jejich vztah k obci, městu a místu, kde pracují a žijí.

Je to tím důležitější, že mnoho občanů se přímo na plnění těchto programů podílí. Z celkového počtu 1316 městských a místních národních výborů 1308 uzavřelo socialistické závazky, které zabezpečují další zlepšení životního prostředí. Celkem odpracují občané přes osm miliónů brigádnických hodin. Hodnota díla představuje částku 522 miliónů Kčs, o 18 miliónů Kčs více než v roce 1971.

Na podzim letošního roku KV KSČ připravuje další veřejné schůze národních výborů a Národní fronty, na nichž budou hodnoceny dosažené výsledky a určen postup pro další činnost. V souvislosti s tím středočeský KV KSČ žádá od komunistů-vedoucích pracovníků, kteří pracují v Národní frontě, společenských organizacích, v národních výborech, aby byli iniciátory cílevědomého politickovýchovného působení. Jde o to, aby se angažovanost projevovala v soustavné, každodenní práci. V kraji je přes 23 000 poslanců všech stupňů. Již ve volbách prokázali, že s nimi lze počítat. Je mezi nimi značná část mladých lidí, kteří po volbách prokázali velkou chuť do práce. Avšak mnozí z nich jsou nezkušení. Krajský národní výbor a okresní národní výbory organizovaly proto školení, které mladým poslancům podstatně pomáhá v základní orientaci i práci.

* * *

V souladu se směrnicemi XIV. sjezdu strany vytvořil krajský výbor strany svým postupem dostatečný prostor pro činnost základních organizací strany i organizací Národní fronty, pro samostatnou odpovědnou práci komunistů v těchto organizacích. Dosavadní výsledky ukazují, že to je postup správný a pro dosažení cílů stanovených XIV. sjezdem strany a krajskou stranickou konferencí velmi nutný.

VÁCLAV HÁJEK,
člen ÚV KSČ,
vedoucí tajemník
středočeského KV KSČ

ŽIVOT STRANY, č. 11/72, 29. května 1972, str. 4. – 6.

ŽIVOT STRANY, č. 11/72, 29. května 1972, str. 7. a 8. 8(119)XV

RACIONALIZOVAT I DÁLE ZDRUŽSTEVŇOVAT

Rozvoj zemědělské výroby je neoddělitelně spjat s prací strany na vesnici. Je třeba říci, že to byli především komunisté, kteří svou obětavostí a zápalem dokázali strhávat tisíce družstevníků a ostatních pracovníků zemědělství. Díky tomuto úsilí také v našem Středoslovenském kraji můžeme mluvit o značném vzestupu zemědělské výroby a její intenzity. Například v letech 1960—1970 hrubá zemědělská výroba na 1 hektar vzrostla v socialistickém sektoru o 49 % a tržní výroba o 68 %. Tyto výsledky jednoznačně dokazují správnost budování socialistických zemědělských závodů realizováním Leninova družstevního plánu v našich podmínkách, který byl základem generální linie strany v oblasti zemědělské politiky po IX. sjezdu naší strany.

Druhý moment, který kladně ovlivnil rozvoj zemědělské výroby v našem kraji, bylo vytvoření materiálně technické základny socialistických zemědělských podniků, o čemž svědčí také růst základních prostředků na 1 hektar půdy. V letech 1960—1965 činil průměrně 5858 korun a na sklonku roku 1970 vzrostl již na 10 398 korun. Na tvorbě této materiálně technické základny mají svůj podíl také ostatní odvětví národního hospodářství. Tento fakt je současně potvrzením toho, že vedle odkrývání vlastních rezerv zemědělství, zejména v organizaci práce, lepšího využívání základních prostředků, mohou být ostatní odvětví, zejména strojírenství, stavebnictví a chemie, dalším urychlovačem nebo brzdícím faktorem v rozvoji zemědělské výroby a potravin.

HLEDAT ZDROJE ZVYŠOVÁNÍ VÝROBY

Musíme aktivizovat ty rezervy, které jsou u nás v kraji, jednotlivých okresech, družstvech a státních statcích. Máme zemědělské podniky, které ve stejných výrobních podmínkách dosahují rozdílné výsledky v hospodaření. Způsobují je subjektivní faktory, zejména úroveň řídících kádrů a metody jejich práce. Je v rukou stranických a hospodářských orgánů tento stav změnit k lepšímu, a to důslednou kádrovou prací. Máme nemálo příkladů, že zaostávající družstvo se po změně vedení dostalo po krátké době mezi přední družstva.

Druhá forma odkrývání a využívání rezerv spočívá v rozšiřování pokrokových zkušeností předních pěstitelů obilí, brambor, výrobců mléka atd. v těch zemědělských závodech, které dosahují horší výsledky ve výnosech a užitkovosti. Například v našem kraji v roce 1971 ještě 57 zemědělských závodů, tj. 14,7 %, dosáhlo výnosy pšenice pod 25 q z hektaru. U brambor nepřekročilo výnos 125 q z hektaru 139 závodů, tj. 37,4 procenta. Podobné příklady jsou také u ostatních plodin a v užitkovosti zvířat.

Ukazuje se, že za dobrými globálními výsledky okresů a kraje se skrývají průměrné i podprůměrné podniky. To znamená, že zvýšení výnosů, užitkovosti a vůbec zemědělské výroby právě v zaostávajících a průměrných podnicích znamená jednu z možností využití vlastních rezerv.

Druhým vážným problémem, který musíme řešit z hlediska úkolů roku 1972, ale zejména pětiletého plánu, je dále pokročit ve zvyšování produktivity práce a intenzifikace zemědělství. Pro uskutečnění tohoto procesu jsme značně využili v našem kraji všechny organizačně ekonomické formy zvýšení koncentrace zemědělské výroby, počínaje jednoduchou kooperací přes společné družstevní podniky až po přímé spojování JZD ve větší celky. Tak jsme vytvořili předpoklady pro lepší využití základních prostředků, kvalifikovanější řídící činnost, zavádění průmyslových prvků výroby, zvyšování produktivity práce i řešení generačního problému. Tento proces jsme začali postupně uskutečňovat od začátku roku 1971, samozřejmě počínaje politickou přípravou ve stranických orgánech, základních organizacích a řídících družstevních orgánech. Stranické a hospodářské orgány v kraji a okresech velmi bedlivě vyhodnocují výsledky tohoto procesu. Po ročním zhodnocení se ukázaly kladné výsledky, třebaže je nepřeceňujeme. Například ve sloučených JZD za rok 1971 hrubá zemědělská výroba vzrostla o 16,5 % a hrubý důchod o 12,8 % proti stavu před sloučením a přesahují také krajský průměr. Obdobně dobré výsledky dosáhly rovněž mezidružstevní a společné podniky.

JEDNOTLIVÉ HOSPODAŘÍCÍ ROLNÍCI

V našem kraji jsou velmi vážným problémem. Ještě v roce 1970 obhospodařovali 239 380 hektarů, což je 29,6 % celé výměry zemědělské půdy kraje. Z této plochy připadalo na ornou půdu 103 660 hektarů. Objem produkce i intenzity výroby na této ploše neustále ve všech ukazatelích, zejména od roku 1966, prokazatelně klesá a klesají také stavy hospodářských zvířat. Tato skutečnost nepříznivě ovlivňovala růst intenzity zemědělské výroby. Politická, kulturní a společenská úroveň lidí v těchto obcích je na nižší úrovni než v družstevních

obcích. Proto politické orgány kraje a jednotlivých okresů rozpracovaly už roku 1970 a 1971 politická a organizační opatření — ve smyslu usnesení předsednictva ÚV KSS — pro další socializaci půdy, jež zůstala u jednotlivě hospodařících rolníků. Postup je rozpracovaný do jednotlivých etap, jež jsou dány zejména přírodně ekonomickými faktory.

V průběhu roku 1971 a 1972 jsme začali v kraji s intenzívnější politickoagitační kampaní za účasti okresních stranických aktivů i komunistů ze závodů a vesnic. Výhodou bylo přitom to, že agitátoři měli v ruce taková fakta, která vycházela z 22leté úspěšné práce našich JZD nejenom v produkčních, ale také horských oblastech. Tím se nám dosud výhradně politickou cestou podařilo získat do socialistického sektoru 5680 rolníků, kteří obhospodařují 19 300 hektarů zemědělské půdy. V 19 obcích, kde byl pouze soukromý sektor, se začalo hospodařit socialisticky.

Také tyto výsledky patří k ofenzívní politice a znamenají další vítězství strany v zemědělství. Pravda, politickoagitační práce je jedna stránka věci. V současné době k tomu přistupuje hospodářskoorganizační práce, aby se na této půdě zabezpečila výroba. K tomu se snažíme vytvářet všechny předpoklady, zejména řešíme ty problémy, které jsou v našich silách. Bude však nutné, aby některá opatření byla přijata také v centru, zejména pro urychlení investiční výstavby, pro její materiálové a finanční zabezpečení.

Na základě dosažených výsledků JZD v našem kraji jsme přesvědčení, že další kolektivizace, přestože jde většinou o horské oblasti, je jedině správnou a schůdnou cestou pro zabezpečení rozvoje výroby také na této půdě.

PRÁCE STRANY NA VESNICI

Přes mnohé pozitivní výsledky existuje ještě řada vážných chyb a nedostatků. Je to především neuspokojivý stav v početnosti a věkovém složení stranických organizací na vesnici a v zemědělských závodech. Organizovanost členů JZD a rolníků činí pouze 5,3 % členské základny krajské stranické organizace. Vážným upozorněním pro naši práci je rovněž věkové složení členů strany na vesnici a v zemědělství vůbec. Například v ZO KSS při JZD a ve VO KSS je ze 17 601 členů až 48,9 % důchodců. Přitom ve věkové skupině do 40 let je jenom 26,5 % členů. Na státních statcích činí organizovanost 16 %, z toho 47 % dělníků, na STS je organizovanost 21,8 %, z toho 50 % dělníků. Avšak za globálem nelze nevidět ty státní statky a STS, kde je situace horší.

Za takového rozložení sil strany na vesnici a v zemědělství musíme bezpodmínečně aktivizovat a využívat registrované členy strany na vesnici, kterých je v našem kraji 20 834.

Základní otázkou však bude soustředit pozornost na výběr kandidátů strany z řad mladých lidí, bezprostředně spojených s výrobou. Musíme přiznat, že v tom jsme zůstali ještě mnoho dlužni. Dosud jsme od XIV. sjezdu přijali v zemědělství pouze 210 kandidátů strany, z toho v ZO KSS při JZD a VO KSS 161 kandidátů. To neodpovídá našim potřebám ani z hlediska posilování vlivu strany v zemědělství, ani z hlediska jejího věkového složení. Proto se zamýšlíme, odkud a koho budeme do strany připravovat a přijímat.

Jestliže analyzujeme situaci v JZD a státních statcích z generačního hlediska, jednoznačně nám vyplývá, že v oblasti mechanizace se soustřeďuje nejvíce mladých lidí, kteří jsou přímo spjati s výrobou a technikou, přicházející se průmyslovým podnikům. Proto právě tato skupina pracujících v zemědělství se musí dostat do pozornosti strany při přípravě a výběru za kandidáty.

Je třeba se také zamyslet nad druhou vážnou otázkou v práci strany na vesnici. Jestliže v minulosti inteligenci na vesnici tvořil notář, farář a učitel, dnes ji tvoří mimo učitele vysokoškolsky nebo středoškolsky vzdělaný agronom, zootechnik, ekonom a mechanizátor. Jde tedy o převážně technickou inteligenci spjatou s výrobním procesem. Mezi nimi je řada vynikajících odborníků a organizátorů výroby, kteří velmi dobře zvládli řídicí funkce v socialistických zemědělských podnicích. Avšak mnozí z nich považují existenci JZD či státního statku za holý fakt. Proto mnozí nevědí, že kolektivizace byla velmi ostrým třídním politickým zápasem. Ne všichni si uvědomují, že dnešní družstva, úroveň naší vesnice jsou výsledkem politiky naší komunistické strany.

Proto stranické organizace v JZD a VO KSS, ale také komunisté z řídicích hospodářských orgánů musí v tomto duchu ovlivňovat vědomí mladé technické zemědělské inteligence a nejlepší z nich vybrat a připravovat na kandidáty členství v naší straně.

Vzhledem k postupné koncentraci a zprůmyslňování zemědělské výroby vývoj bude zajisté směřovat k uplatňování výrobního principu při výstavbě stranických organizací. V současné době však při převaze málopočetních organizací bychom se měli ve větší míře přiklánět k územně výrobnímu principu. Například v našem kraji že 192 ZO KSS při JZD je 114 ZO KSS s nižším počtem členů než 20 a ze 730 VO KSS má 518 méně než 20 členů. Kdybychom trvali výlučně na výrobním principu, značně bychom tím tříštili síly komunistů, zejména z málopočetných organizací. A dnes nám jde právě o to, aby se sjednocovalo úsilí všech komunistů za realizaci usnesení XIV. sjezdu. Proto všechny stranické orgány a organizace, jakož i ostatní pracující v zemědělství ve Středoslovenském kraji vynaloží veškeré úsilí, abychom úkoly, jež vytyčil XIV. sjezd a dubnová plénа ÚV KSČ a ÚV KSS, čestně splnili.

To se nám poměrně daří, o čemž svědčí také závazky pracujících v zemědělství v našem kraji, které pro rok 1972 přijali. V nich se zaměřují na celkové plnění a překračování výrobních i nákupních úkolů. Například produkci masa zvýší o 3617 tun. Celková hodnota závazků je 137 595 000 korun. To vše nás opravňuje tvrdit, že plánované úkoly na úseku zemědělství v rámci kraje nejenom splníme, ale také překročíme, že komunisté na vesnicích a všichni zemědělci v praktickém životě velmi odpovědně přistupují k realizaci závěrů XIV. sjezdu KSČ i dubnových plén strany, které ještě podrobněji rozpracovaly další postup v uplatňování ekonomické politiky strany v zemědělství.

VLADIMÍR PIROŠÍK,
člen ÚV KSČ,
vedoucí tajemník středoslovenského krajského
výboru KSS, Banská Bystrica

ŽIVOT STRANY, č. 11/72, 29. května 1972, str. 7. a 8.

Na závěr roku politického vzdělávání SSM

V návrhu dokumentu — Hlavní úkoly SSM a jeho Pionýrské organizace po XIV. sjezdu KSČ — o němž v současné době v orgánech a organizacích SSM probíhá široká vnitrosvazová diskuse, je pro činnost Socialistického svazu mládeže v období nejbližších 4—5 let vytyčen základní úkol: prostřednictvím bohaté a pestré činnosti se aktivně podílet na formování socialistického myšlení a uvědomění členů Svazu i dosud neorganizovaných mladých lidí, cílevědomě je vést k osvojování si základů vědeckého světového názoru a učit je podle něho žít a pracovat; organizovat práci SSM tak, aby co nejvíce přispíval k tomu, že z naší mladé generace budou vyrůstat skuteční vlastenci, přesvědčení internacionalisté, lidé s morálními vlastnostmi socialistického člověka.

Všichni víme, že nejde o úkol nový. Boj o překonání nesprávných názorů, které do vědomí mládeže zejména v období 1968—1969 vnášela pravice, boj o získání mladých lidí pro podporu marxisticko-leninské politiky Komunistické strany Československa a formování jejich socialistického myšlení patří od vzniku Socialistického svazu mládeže k jeho hlavním úkolům. Pod vedením stranických orgánů a organizací a za jejich účinné pomoci rozvíjely základní organizace SSM politickovýchovnou práci jak mezi svými členy, tak mezi dosud neorganizovanými mladými lidmi. Současně s tím byly hledány cesty, jak ideový a politický vliv SSM na organizovanou i neorganizovanou mládež zkvalitnit a zefektivnit.

Ze zhodnocení zkušeností z politickovýchovné práce Československého svazu mládeže a Svazu [illegible] organizací mládeže v socialistických zemích, ale i našich vlastních zkušeností z prvního období činnosti Svazu bylo od roku 1971—1972 přistoupeno k jejímu organizování prostřednictvím pevných útvarů politického vzdělávání. V nich se pod vedením stálých propagandistů členové Svazu (a v řadě případů i dosud neorganizovaní chlapci a děvčata) seznamují se základními otázkami politiky KSČ, osvojují si základy marxisticko-leninského světového názoru, hlouběji poznávají úkoly, poslání a základní dokumenty SSM a připravují se na aktivní politickou práci v mládežnické organizaci i ve společnosti. Přestože v současné době končí teprve první rok politického vzdělávání organizovaného tímto způsobem, dosavadní zkušenosti z jeho průběhu jednoznačně potvrzují, že rozhodnutí ÚV SSM organizovat politickou výchovu členů prostřednictvím pevných útvarů vedených stálými propagandisty bylo správné. Jeho realizace vytvořila podmínky k postupnému odstraňování živelnosti z této oblasti práce, zvýšila se cílevědomost a systematičnost politické přípravy členů a tím, že většinu útvarů vedou propagandisté doporučení stranickými orgány a organizacemi, vzrostla i kvalita a účinnost ideového působení SSM.

O pozitivním ohlasu politického vzdělávání svědčí dosažené výsledky. Celkem bylo ustaveno 18 530 pevných útvarů politického vzdělávání a do nich zařazeno 84,6 % členů SSM. Pozitivním jevem je, že tyto útvary byly založeny v naprosté většině základních organizací — pouze v 10,6 % ZO SSM v uplynulém období nepracoval žádný. Pozitivní je i to, že téměř 60 % splnil celý stanovený program.

Aniž bychom dělali příliš optimistické závěry a přeceňovali dosažené výsledky (jsme si dobře vědomi, že v procesu formování socialistického myšlení členů SSM a zejména dosud neorganizovaných mladých lidí jsme stále na samém počátku), můžeme říci, že práce útvarů politického vzdělávání (společně s ostatními formami politicko-výchovné práce) významně přispěla k prohloubení ideové jednoty Svazu a k dalšímu pozitivnímu posunu v myšlení jeho členů i ostatních mladých lidí. Vždyť kromě pravidelných útvarů politického vzdělávání s účastí téměř půl milionu členů SSM orgány a organizace SSM zorganizovaly 20 000 besed a přednášek, jichž se zúčastnilo více než 800 000 členů a téměř 250 000 chlapců a děvčat, kteří dosud stojí mimo Svaz. Také účast více než 45 000 nečlenů SSM v útvarech politického vzdělávání (i když jejich absolutní počet je zatím zanedbatelný) dokazuje, že při dobré organizaci a úrovni školení je možno i do této náročné činnosti získat neorganizované mladé lidi a aktivně na ně působit.

STÁLÉ NEBEZPEČÍ: FORMÁLNOST

Celkový průběh letošního roku politického vzdělávání můžeme z hlediska počtu založených útvarů, účasti, proškolení jednotlivých témat apod. hodnotit jako důležitý krok k dalšímu prohloubení a zkvalitnění politické výchovy členů SSM. V žádném pří-

padě však nemůžeme dosažené výsledky přeceňovat — a byť by průměrná čísla byla sebelepší — být s jeho průběhem spokojeni. Každá souhrnná čísla v sobě skrývají výsledky velmi dobré, dobré, ale i špatné. Nejinak tomu je v právě skončeném roce politického vzdělávání.

Kromě základních organizací SSM — jako Východoslovenské železárny Košice, Považské strojírny v Považské Bystrici, Fezko Strakonice, Důl 1. máj Karviná, JZD Mikulov a mnoha dalších — v nichž se výbory ZO SSM a ZO KSČ průběhem politického vzdělávání pravidelně zabývaly a většina členů Svazu byla zapojena v dobře pracujících útvarech, byla řada takových — jako Závody V. I. Lenina v Plzni, České loděnice v Praze-Libni, Tesla Holešovice aj. — v nichž byl význam politického vzdělávání podceněn a jeho průběh zabezpečen velmi nedostatečně nebo vůbec ne. Také v některých okresních organizacích, například v Liberci, v Sokolově a v dalších, jsou dosavadní výsledky méně než uspokojivé.

Přes značnou péči a pozornost, kterou většina orgánů Socialistického svazu mládeže věnovala průběhu politického vzdělávání, nepodařilo se v některých základních organizacích zabránit formálnímu přístupu k jeho zabezpečování. Projevoval se především v tom, že bez ohledu na počet a vyspělost členů byl pro celou organizaci ustaven pouze jeden útvar, do něhož byli mechanicky zařazeni všichni. Tento přístup — zejména v základních organizacích na středních školách — vedl k tomu, že do jednoho útvaru bylo zařazeno 62, ale také 140 členů SSM (takový stav byl například v ZO SSM gymnasia v Jateční ulici v Ústí n. Labem, střední ekonomické školy v Ústí n. Labem, gymnasia v Budějovické ul. v Praze 4 apod.). Že jde o postup nejen nesprávný, ale i velmi škodlivý, není třeba dokazovat. Propagandista při nejlepší vůli nemůže tak velký počet účastníků školení „zvládnout" a v nejlepším případě se práce takového „kroužku" mění v často nezáživnou přednáškovou činnost.

I když těchto útvarů byl pouze malý počet, jsou jak pro nás funkcionáře Socialistického svazu mládeže, tak pro stranické organizace na školách i pro učitele-komunisty vážným varováním. V žádném případě nesmíme připustit opakování podobné situace v nastávajícím roce. Vždyť v těchto útvarech vytváříme podmínky nejen pro formální politickou výchovu, ale i pro formální členství v SSM právě u věkově nejmladších členů Svazu. Ti funkcionáři SSM, kteří takto politické vzdělávání organizují, a ti komunisté, kteří o tomto nepřípustném stavu vědí, trpí jej a nepomohou jej řešit, prokazují Socialistickému svazu mládeže a celé naší společnosti medvědí službu. Mnohokrát jsme zdůraznili, že nám nejde o čísla, o odškrtané kolonky, ale o kvalitu ideového působení. Přestože odpovědnost za průběh politického vzdělávání nesou v plné míře orgány a organizace SSM, musí to být právě stranické organizace a komunisté, kteří svým vlivem, radou a konkrétní pomocí zabezpečí, aby k takovýmto hrubým chybám v jeho průběhu nedocházelo. Vždyť právě formálním přístupem k politické výchově otevíráme prostor pro působení nepřátelské ideologie.

DOCENIT ÚLOHU PROPAGANDISTY

Nezaměnitelnou úlohu v politickém vzdělávání má osobnost propagandisty. Od jeho znalostí, politické vyspělosti a umění pracovat s mládeží do značné míry závisí úspěch či neúspěch práce celého útvaru a zejména konkrétní výsledky, které školení přináší. Právě získání dostatečného počtu kvalitních propagandistů bylo v mnoha závodech, školách a vesnicích nejobtížnějším článkem při přípravě politického vzdělávání 1971—1972. Nejlépe o tom opět svědčí současný stav. Pro 17 972 útvarů ideově politické přípravy se za účinné pomoci stranických orgánů a organizací podařilo získat pouze 14 694 propagandistů, to znamená, že pro 3298 útvarů propagandisté po celý rok chyběli. V nich prováděli školení většinou lektoři OV KSČ, Společnosti pro politiku, vědu a kulturu a v mnoha případech mladí, nezkušení členové SSM sami. Ani v těch útvarech, pro něž byl propagandista vybrán, se nepodařilo plně realizovat zásadu, aby každý útvar vedl stálý propagandista, který v něm proškolí všechna témata, povede besedy, bude se zúčastňovat i doplňujících akcí — jako je promítání filmů, návštěva výstav apod. — a tím v kroužku vytvoří vhodné prostředí pro rozvíjení neformální diskuse a pro dlouhodobý, osobní vliv na jeho členy. Vždyť propagandista nepůsobí pouze přednáškou či besedou, ale i osobním příkladem, vztahem ke členům, pomocí při řešení jejich problémů. V letošním roce se ve více než čtvrtině útvarů lektoři na každé téma střídali, to znamená, že v souhrnu se pro více než 37 % ustavených útvarů nepodařilo stálého propagandistu zabezpečit.

V řadě útvarů se projevily problémy i s kvalitou práce propagandistů. Ne všichni pochopili, že při úvodním slově i vedení diskuse musí respektovat mentalitu mladých lidí, že nemohou číst pasáže z brožur, že často musí používat více a jiných argumentů než při stranickém vzdělávání apod.

Přes tyto a mnohé jiné problémy v práci propagandistů patří stranickým orgánům a organizacím vysoké ocenění za pomoc, kterou při jejich výběru poskytly. Bez ní bychom nikdy stávajících výsledků nedosáhli. Zkušenosti z průběhu letošního roku politického vzdělávání Socialistického svazu mládeže však současně ukazují, že zatím ne všechny stranické organizace plně doceňují význam tohoto vzdělávání a skutečnost, že jeho prostřednictvím mohou komunisté bezprostředně a trvale působit na několik set tisíc členů Svazu a nejlepší z nich připravovat k přijetí za kandidáty strany. O tom svědčí příklady, kdy funkci propagandistů pro útvary politického vzdělávání SSM jsou pověřováni soudruzi či soudružky, kteří jsou přetíženi jinými funkcemi; mnohdy je tato práce podceňována, nebo považována za práci navíc; jen v málo případech provádějí výbory ZO KSČ důslednou kontrolu, jak pověření propagandisté plní své úkoly, zda se zúčastňují seminářů apod.

Chceme-li v příštím období dosáhnout dalšího

podstatného zkvalitnění ideového vlivu strany a Socialistického svazu mládeže na široké vrstvy mladých lidí, musí být práce propagandisty mezi mládeží považována za plnění důležitého stranického úkolu. Měli by jí být pověřováni nejzkušenější členové strany a jejich práce ve výborech ZO KSČ také pravidelně kontrolována, hodnocena a morálně oceňována. Aby Socialistický svaz mládeže význam této práce mezi mládeží zdůraznil a vyzvedl, rozhodlo předsednictvo ÚV SSM o zřízení vyznamenání Za socialistickou výchovu mládeže, které od roku 1972—1973 budou orgány SSM udělovat nejlepším propagandistům za dlouholetou úspěšnou práci v této funkci.

ZÁJEM O SOUČASNOST, ALE ...

Přes mnoho nedostatků, které průběh politického vzdělávání dosud má, jeho uplynulý rok prokázal, že se stalo významnou součástí procesu formování socialistického myšlení, zatím však především u členů SSM. Nepotvrdily se názory, že jde o příliš náročný a složitý systém, že o tuto formu práce mladí lidé nemají zájem. Pravý opak je pravdou. Právě politické vzdělávání Socialistického svazu mládeže, proškolování stanovených témat a organizování besed a přednášek znovu potvrdilo, že většina členů SSM i část dosud neorganizovaných mladých lidí se o politické otázky a problémy živě zajímá a chce se také aktivně podílet na jejich řešení. Základním předpokladem vzbuzení a rozvinutí tohoto zájmu však je, aby politické vzdělávání nebylo zabezpečováno administrativně, aby byl důsledně dodržován princip dobrovolnosti a jednotlivé problémy byly vykládány srozumitelně a zajímavou formou. Všude, kde tyto zásady byly dodrženy, byl výklad — ať již šlo o téma: komunistická strana, základní otázky marxismu-leninismu, současné ekonomické problémy, nebo o besedy k volbám — přijímán s velkým zájmem a k jednotlivým problémům se rozvíjela živá a zajímavá diskuse.

Dotazy ukazují, že mladí lidé mají větší zájem o současné problémy než o historii. Ve středu zájmu byly například příčiny krizového vývoje v období 1968—1969, závěry XIV. sjezdu strany, úloha mládeže ve společnosti, otázky demokracie, svobody a voleb, mezinárodně politický vývoj, otázky proletářského internacionalismu a význam našeho přátelství a spojenectví se Sovětským svazem, význam únorového pléna ÚV KSČ atd.

Dotazy na besedách a přednáškách i diskuse v útvarech politického vzdělávání také potvrdily, že přes obrovský posun v myšlení mládeže ve prospěch socialismu, kterého bylo dosaženo od dubnového a květnového pléna ÚV KSČ v roce 1969, mají mladí lidé i mnoho členů SSM stále ještě řadu nejasných otázek a neujasněných názorů. Jen namátkou lze jmenovat nedostatečné chápání třídní, vykořisťovatelské podstaty soudobého imperialismu; spotřebitelský vztah k socialismu; zjednodušené chápání významu našeho přátelství a spojenectví se Sovětským svazem; nedoceňování úlohy a poslání dělnické třídy při budování socialismu; u mnohých se projevují přežitky maloburžoazní morálky apod.

Chceme-li úspěšně realizovat závěry XIV. sjezdu Komunistické strany Československa a vytvářet podmínky pro aktivní angažovanost většiny mladých lidí při budování vyspělé socialistické společnosti, musíme tyto nesprávné názory ve vědomí mládeže soustavnou prací Socialistického svazu mládeže i strany překonávat. To mimo jiné vyžaduje cílevědomě zvyšovat účinnost a kvalitu všech forem politickovýchovného působení na mladou generaci. Stranou tohoto úsilí nesmí zůstat ani politické vzdělávání SSM. Jde o to, vyvodit v orgánech a organizacích SSM i v organizacích KSČ z jeho dosavadního průběhu poučení a důsledně odstranit chyby a nedostatky, které brzdily jeho účinnost.

Právě v současné době, kdy v organizacích Socialistického svazu mládeže probíhá závěr letošního roku politického vzdělávání a je zabezpečována jeho příprava pro příští rok, jsou k tomu nejlepší podmínky. Jak dnes politické vzdělávání připravíme, jak projednáme účast v kroužcích s každým členem SSM i s neorganizovanými mladými lidmi, jaké vybereme propagandisty, tak budou v příštím roce jednotlivé útvary pracovat, takové budeme za rok sklízet ovoce.

Příprava nového roku politického vzdělávání SSM je o to náročnější, že se začíná realizovat jeho dlouhodobý systém, který pro jednotlivé typy útvarů stanoví 2—3letý perspektivní program, počítá s několikaletou účastí členů v jednom kroužku a s dlouholetou (2—3letou) prací jednoho propagandisty v čele kroužku. Tyto náročné úkoly, které vytvářejí podmínky pro podstatné zkvalitnění politické přípravy členů SSM, nemohou orgány a organizace Svazu zabezpečit bez zvýšené pomoci a podpory stranických orgánů a organizací.

Stejně jako v minulém roce jde především o pomoc při výběru propagandistů. Péče o pozornost, kterou funkcionáři a základní organizace KSČ budou tomuto úkolu věnovat, se straně i celé naší společnosti v krátké době mnohonásobně vrátí. Vždyť právě na politické vyspělosti a stupni socialistického uvědomění každého člena SSM záleží, jak celý Svaz mládeže bude plnit čestný úkol — být zálohou a pomocníkem Komunistické strany Československa, jak bude své nejlepší členy připravovat na vstup do strany. Jedině tehdy, bude-li každá stranická organizace považovat za svůj základní úkol aktivně přispívat k rozvoji činnosti Socialistického svazu mládeže a k formování socialistického myšlení jeho členů, budou-li se na jeho zabezpečování aktivně podílet tisíce mladých i starších komunistů, vytvoříme podmínky k tomu, aby naprostá většina členů Svazu byla připravena být agitátory, vysvětlovat politiku strany dosud neorganizovaným mladým lidem a získávat je pro aktivní účast při její realizaci.

KAREL HORÁK,
vedoucí ideologického oddělení ÚV SSM

Marxisticko-leninská výchova na vysokých školách

Nedostatečný politický a ideový vliv a značný stupeň formálnosti při řízení kateder marxismu-leninismu na našich vysokých školách před rokem 1968 patří nesporně mezi ty faktory, které přispěly k rozpadu jednotného přístupu ve výuce marxismu-leninismu a umožnily postupné pronikání teorií a názorů, jež byly vědeckému světovému názoru nejen cizí, ale dokonce se jej pokoušely zlehčovat a vyvracet. Tento vývoj nejen pokračoval, ale vyvrcholil v krizových letech 1968—69, což vedlo k tomu, že ideově politická výchova a výuka v duchu marxismu-leninismu se stále více vytrácela a nabývala obsahu, který dezorientoval myšlení posluchačů či jejich nesprávným názorům nečelil.

Tuto krizovou situaci začalo nové vedení strany stejně jako v ostatních oblastech našeho společenského života velmi rychle a energicky řešit. Usnesením předsednictva ÚV KSČ v roce 1969 bylo rozhodnuto vytvořit na vysokých školách ústavy marxismu-leninismu místo dřívějších kateder marxismu-leninismu, důsledně zavést jednotný marxisticko-leninský přístup ve výuce na základě jednotných osnov, vytvořit jednotný a trvalý systém řízení těchto ústavů stranickými a státními orgány a uskutečnit řadu dalších opatření, která směřovala k obnovení čistoty marxisticko-leninské teorie a ke zvýšení ideově politické účinnosti výuky. Usnesení předsednictva ústředního výboru k výuce marxismu-leninismu na našich vysokých školách přijaté v letošním roce ukládá na základě zhodnocení dosavadního vývoje další úkoly v oblasti politickovýchovné, vědeckovýzkumné, kádrové, při zvyšování kvalifikace učitelů marxismu-leninismu apod., které vliv stranických orgánů na činnost ústavů marxismu-leninismu dále posilují.

Politickovýchovný aspekt ve výuce marxismu-leninismu a v celé činnosti vysokých škol se tak opět stal prvořadým faktorem. Z hlediska cílů socialistické výchovy naší inteligence je nezbytné, aby absolventi našich vysokých škol ovládli dokonale nejen svůj obor, ale dosáhnout toho, aby integrální součástí jejich přípravy bylo aktivní ovládnutí komunistického světového názoru. Jinak řečeno, nemůže jít pouze o pasivní zvládnutí určité sumy poznatků marxisticko-leninské teorie, ale o to, aby tuto teorii přijali za svou vlastní, ve svém praktickém životě se jí řídili a aktivně ji v praxi prosazovali.

Dosažení tohoto cíle, k němuž je zaměřováno hlavní úsilí stranických a školských orgánů, však není jednorázový, ale dlouhodobý proces. Zkušenosti prvních dvou let svědčí, že cesta, kterou stranické orgány nastoupily, byla správná. Její první pozitivní výsledky, aniž by je bylo možno přeceňovat, se dostavují.

Zatímco na jaře 1970 vládla ve výuce marxismu-leninismu ještě značně vzrušená atmosféra, byly cítit nejen výrazné projevy nesouhlasu, ale i otevřeného nepřátelství, což doznívalo ještě v roce 1970—71, v dalším období se situace postupně uklidňovala. Celospolečenské podmínky i podmínky na vysokých školách a samotná práce učitelů vytvářely předpoklady pro větší možnost politickovýchovného působení na studenty. Dnes je již možno říci, že po překonání politické krize u nás dochází k pozitivnímu posunu v názorech posluchačů. Projevuje se to především v tom, že prakticky zmizel dřívější silně převažující emocionální přístup a apriorní negativismus k výuce marxismu-leninismu a začíná převažovat racionální myšlení, třebaže nelze nevidět, že ke studiu vědeckého světového názoru část posluchačů přistupuje i nadále s určitou rezervou. Překonání této bariéry je proto nedílnou součástí výuky marxismu-leninismu a celé politickovýchovné práce školy.

Kromě dosud přežívajícího rezervovaného či emocionálního přístupu části posluchačů k výuce marxismu-leninismu a ochotě přijímat vědecký světový názor za svůj vlastní, je stále v myslích posluchačů silně zakořeněna představa úzkého odborničství a nepochopení toho, že pro potřeby naší praxe takto chápaná kvalifikace zdaleka nestačí. Většina studentů jen pomalu chápe, že znalost společenských souvislostí a trendu dnešního světového společenského vývoje je nezbytnou součástí vzdělání vysokoškolsky vzdělaného odborníka naší socialistické společnosti, který musí ovládat nejen technickou, ale i společenskou stránku výroby, který musí umět myslet nejen odborně, ale i ekonomicky a politicky.

Nezřídka se dokonce vyskytují představy, jako by výuka společenskovědních disciplín a ideově politická výchova vysokoškolských odborníků byla jen specifikou socialistických zemí. Převažují názory, že kapitalistické vysoké školy vychovávají odborníky, kteří s „politikou" — jak posluchači často nazývají společenské vědy — nemají nic společného, že systém výuky na kapitalistických vysokých školách je vůči politice nadtřídní, neutrální, že v buržoazních státech existuje absolutně demokratický, přirozený výběr na vysoké školy, kde jediným kritériem jsou schopnosti žáků.

Tyto představy jsou však v naprostém rozporu se skutečností, neboť studium společenských věd se stalo ve všech kapitalistických zemích integrální součástí všech oborů vysokoškolského studia včetně oborů technických a přírodovědných. Uveďme alespoň jeden příklad z americké Washingtonovy university. Pouhý pohled do studijního programu této university ukazuje, že podíl společenských věd například při studiu medicíny je v prvních dvou letech téměř 30 %. S určitou možností výběru se na přírodovědných oborech této university vyučuje historie, sociologie, filosofie, náboženství, politické vědy, ekonomie aj. Absolvování společenských věd je zde však nezbytnou podmínkou studia všech oborů.

Obsahem studia těchto disciplín jsou jak buržoazní teoretické koncepce, tak i výklad problémů současného života v kapitalistických zemích. V osnovách dané university se lze dočíst, že se zde přednáší systém a struktura politické moci, úloha kongresu, presidenta, voleb, politických stran, jednotlivých vládních orgánů, politická ideologie, mezinárodní vztahy atd. Značná pozornost je ve výuce věnována i marxisticko-leninské teorii, ekonomickému, politickému, sociálnímu a kulturnímu vývoji v socialistických zemích, jejich zahraniční politice a celé řadě dalších otázek — přirozeně v buržoazní interpretaci.

Třídní charakter buržoazní vysoké školy lze prokázat na celé řadě dalších faktů, které například ukazují, že sociální složení vysokoškolských studentů je v naprostém rozporu se sociálním složením obyvatelstva (jako ve Francii, kde vysokoškolské vzdělání získává jen 3,5 % dětí dělníků, třebaže podíl dělnické třídy tvoří 40 % činného obyvatelstva), že se vytváří dvojí typ vysokoškolského vzdělání — jeden elitní, kde se soustřeďují posluchači vysokých příjmových skupin, a druhý řadový pro ostatní vrstvy obyvatelstva. Cílem kapitalistické školské soustavy je vytvořit takový systém, který by po stránce politické, sociální a ideologické pomáhal udržet stávající ekonomické a společenské vztahy, to znamená, je zaměřen na produkci takové struktury pracovních sil, která vyhovuje potřebám kapitálu a nikoli potřebám celé společnosti.

Správné vysvětlování těchto otázek všemi učiteli vysokých škol, z nichž mnozí mohou vycházet z vlastních praktických zkušeností, může nesporně významně přispět k větší účinnosti ideového a politického působení na posluchače, ale i k větší účinnosti výuky marxismu-leninismu.

Falešné představy a iluze se však projevují i v celé řadě dalších otázek, což se promítá jak ve výuce jednotlivých disciplín marxismu-leninismu, tak i při práci s posluchači — například v období voleb či při projednávání sjezdových materiálů apod., kdy začali vystupovat i dosud převážně pasivní posluchači. Řada dotazů či názorů, které formulují, ukazuje na politicky nedomyšlené a nezralé pohledy; zarážející je někdy i neznalost faktů z našeho společenského či světového vývoje.

V posledním období se setkáváme u posluchačů s dotazy, které signalizují zhruba tyto jejich názory: Většinou uznávají existenci vykořisťování v kapitalistických zemích, ale tento fakt nedoceňují, neboť v jejich představách je životní úroveň dělnické třídy v kapitalistických zemích vyšší než v socialistických; uznávají existenci řady rozporů a problémů v kapitalistických zemích, ale domnívají se, že kapitalistické státy jsou schopny tyto problémy vyřešit; nedoceňují nezaměstnanost a sociální nejistotu pracujících v kapitalistických zemích; přeceňují efektivnost kapitalistické ekonomiky, kterou spojují s nadměrnou kritikou ekonomiky socialistické; neustále se objevují diskuse na téma absolutní svoboda, demokracie, vedoucí úloha dělnické třídy a strany, postavení inteligence ve společnosti; obhajují pluralitní systém jako „demokratičtější", aniž však pořádně znají, v čem je jeho podstata; mají iluze o svobodě tisku v kapitalistických zemích; uznávají nezbytnost centrálního řízení socialistické ekonomiky, ale současně považují za nedostatek naší ekonomiky neexistenci konkurence; nejasnosti jsou nadále i kolem čs. krize let 1968—69, i když řadu věcí již uznávají, ale spíše logicky, rozumově než citově.

Přestože se jedná o otázky velmi závažné a citlivé, pozitivní posun v myšlení posluchačů lze pozorovat v tom, že mnohé z nich jsou motivovány snahou dopátrat se pravdy. Posluchači jsou mnohem více než dříve přístupní k dialogu. Nemůžeme ovšem podléhat optimistické náladě v tom smyslu, že většina vlivu pravicového působení na studenty již byla překonána, i když lze bez idealizace říci, že určitý a ne nevýznamný posun v myšlení studentů byl dosažen, o čemž svědčí i skutečnost, že například k volebnímu aktu přistupovali velmi zodpovědně a jen jednotlivci měli sklon volby ziehčovat.

Současnou diferenciaci v názorech studentů je možno charakterizovat takto:

- Téměř vymizely přímé a otevřené formy projevů odporu a nesouhlasu s marxismem-leninismem;
- oproti školnímu roku 1970—71 vzrostl počet těch, kteří projevují o výuku zájem, případně podporují učitele v jeho stanoviscích, dochází i k vzájemnému dialogu mezi posluchači samotnými. Tato skupina studentů není převažující, ale její vliv vzrůstá;
- hlavní masu studentů tvoří převážně pasivní část, i když příčiny jsou různé a nemají jen politický aspekt. Jde jednak o studenty, kteří jsou lhostejní jak k politické problematice, tak i k výuce jako takové — tedy nejen k marxismu-leninismu, neboť jim jde o absolvování vysoké školy bez hlubšího zájmu o určitý obor — jednak jde o studenty, kteří jsou zdrženlivější a nechtějí vyjadřovat své politické postoje;
- větší skupinu studentů tvoří ti, kteří mají řadu výhrad, ale jsou přístupní argumentům a jsou ochotni o problémech diskutovat a nechat se přesvědčit. Jedná se převážně o schopné studenty, kteří se o společenskou problematiku zajímají, ale nemají dostatek znalostí a zkušeností z našeho společenského života, jsou zatíženi řadou iluzí a nesprávných představ zejména vlivem minulého vývoje.

Zvýšení ideově politického vlivu na studenty vyžaduje soustavné a koordinované úsilí všech učitelů vysokých škol. Jednou ze základních podmínek úspěšné práce je znalost názorů posluchačů a soustavné sledování jejich vývoje. Dosavadní zkušenosti ukazují, že důsledný, zásadový, ale současně citlivý přístup k posluchačům vysokých škol je jedině možnou cestou k překonání jejich nesprávných představ a názorů, cestou, jejímž hlavním cílem je přesvědčit mladé lidi o správnosti marxisticko-leninské teorie a politiky strany.

Pozitivní přístup k výuce marxismu-leninismu, k politice strany a angažovanost za tuto politiku je základním kritériem úspěšné činnosti nejen ústavů marxismu-leninismu, ale všech učitelů vysokých škol. Soustavná péče stranických orgánů všech stupňů o ideově politickou práci na vysokých školách vytváří pro ni příznivé podmínky.

Doc. ing. ANTONÍN BRŮŽEK, CSc.,
předseda ZO KSČ Ústavu marxismu-leninismu
Českého vysokého učení technického, Praha

Nové náročné úkoly, které před celou společnost postavil XIV. sjezd KSČ, kladou vysoké požadavky na mladé lidi. Budou hrát významnou úlohu ve složitém zápase o rozvoj socialismu v naší vlasti i při budování základů komunismu. Proto se musí na ni odpovědně, systematicky a všestranně připravovat.

Vztah naší strany k mladé generaci výstižně vyjádřila rezoluce XIV. sjezdu: „Významným činitelem v procesu socialistické výstavby je mladá generace. Strana si váží jejího přirozeného elánu a smyslu pro všechno pokrokové a spojuje s ní komunistickou budoucnost naší země. Péče o zdravý rozvoj mládeže, o její výchovu v duchu vědeckého světonázoru, proletářského internacionalismu a socialistického vlastenectví je prvořadým zájmem a úkolem strany i celé společnosti."

Péče strany o výchovu mladé generace a řešení jejích problémů vyplývá z toho, že mládež je jednou z nejpočetnějších a nejvýznamnějších vrstev naší společnosti. Jaká bude mládež, jak ji vychováme a připravíme pro náročné úkoly, taková bude naše společnost v budoucnu. Proto boj o vědomí mládeže je bojem o budoucnost socialistické společnosti.

V tomto zápase o mladou generaci, v úsilí o její získání pro ideje socialismu a komunismu a přímou účast na budování má neobyčejně významné poslání Socialistický svaz mládeže. Jeho prostřednictvím se pokrokové skupiny mládeže začleňují do budování socialistické společnosti, uplatňují v něm své zájmy, sebercalizují se. Svaz jim pomáhá orientovat se ve složitostech vývoje v třídně rozděleném světě, účastí na jeho rozmanité činnosti se mladí lidé obohacují o nové poznatky a zkušenosti. Mládež ve své organizaci je nejen objektem ale též subjektem výchovy; prací v kolektivu svých vrstevníků, účastí na mládežnických akcích zejména s jasnou, ideovou náplní se sama vychovává.

KOMUNISTICKÁ VÝCHOVA MLADÉ GENERACE

je hlavním a prvořadým úkolem Socialistického svazu mládeže. Proto tento úkol je dominantou jeho programu. Z něho vychází při vytyčování vlastních krátkodobých i dlouhodobých cílů, v něm vidí hlavní náplň svého úsilí o vliv na co největší počet mladých lidí. Z něho je odvozen také program Socialistického svazu mládeže, který je blízký programu strany.

Realizací úkolů vytyčených XIV. sjezdem strany v podmínkách mládežnické organizace se zabývalo IV. plenární zasedání ÚV SSM začátkem června minulého roku. Na březnovém plénu SÚV SSM byly tyto úkoly konkretizovány v oblasti ekonomiky. Vycházelo se ze závěrů únorových plén ÚV KSČ a ÚV KSS. V tomto období za hlavní úkoly SSM považujeme:

— dále upevňovat leninské principy výstavby jednotné organizace mládeže, její socialistický charakter, a nedopustit jakékoliv jejich porušování;

— nadále zápasit o myšlení mladých lidí a získat je k aktivní podpoře politiky strany;

—usilovat o další rozšíření účasti mládeže na ekonomickém rozvoji naší vlasti, zejména všemi formami účasti na vědeckotechnickém pokroku;

— dosáhnout aktivnější a větší podíl mladých lidí na řízení a správě společnosti;

— věnovat plnou pozornost Pionýrské organizaci;

— prohloubit kádrovou a politickoorganizátorskou práci SSM a odstranit z ní všechny projevy formalismu.

Závěry XIV. sjezdu KSČ, jež byly rozpracovány na únorovém plénu ÚV KSČ a ÚV KSS, vytvářejí široký prostor a dávají velké možnosti pro rozvoj iniciativy, aktivity a přímé angažovanosti mladých lidí na plnění náročných úkolů dalšího rozvoje národního hospodářství. Máme reálné předpoklady pro účinné napomáhání při plnění úkolů 5. pětiletého plánu a současně pro prověrku svých sil a akceschopnosti naší organizace na výrobní frontě, kde především probíhá boj o komunismus. Perspektivy ekonomického rozvoje naší vlasti a ekonomický program strany jsou nadmíru přitažlivé zejména pro

nás mladé. Vytvářejí reálné možnosti k přechodu naší společnosti k vyšší fázi vědeckotechnického rozvoje, v níž se vytvoří lepší podmínky pro všestranné uplatnění dnešní mladé generace.

V DUCHU SLAVNÝCH TRADIC

Velký pracovní podíl na úspěšném socialistického rozvoji naší vlasti mělu mladá generace, která se plně zapojila do dějinného zápasu našeho pracujícího lidu za lepší život, za vybudování socialismu. Budovatelé prvních staveb mládeže se stali průkopníky v socialistickém soutěžení v továrnách, v závodech a družstvech. V líbčicko-myjavském hnutí, které se rozšířilo do desítek továren, chlapci a děvčata bojovali proti absenci, fluktuaci a nejrůznějším druhům porušování pracovní disciplíny. Hnutí zaměřili i na zvyšování produktivity práce její lepší organizací, lepším využitím techniky. Bylo to hnutí, z něhož vyrostly stovky úderníků a novátorů, v němž se rodil nový socialistický vztah k práci. Jména nejlepších mladých pracovníků jsou zapsána v historii našeho mládežnického hnutí. S hrdostí a úctou se k nim hlásíme i dnes.

Zkušenosti z pracovní aktivity a socialistického soutěžení, nahromaděné za více než dvě desetiletí socialistického budování naší vlasti, jsou bohaté a poučné. Zvláště nyní, kdy nás stranické orgány přímo nabádají k účasti na řešení současných úkolů na ekonomickém úseku, můžeme využít mnoho cenných a osvědčených forem, metod i zkušeností z předcházejících let.

BOJ NA EKONOMICKÉ FRONTĚ

Uvědomujeme si, že před Socialistickým svazem mládeže stojí odpovědný úkol — efektivně zapojit mladou generaci do pracovního procesu, všestranně využít její kvalifikace, iniciativy a přirozeného elánu. Proto vedeme členy SSM i ostatní mladé lidi k tomu, aby důkladně poznali plán svého cechu, dílny či závodu, aby si každý uvědomil souvislost mezi výsledky své práce a plněním plánu podniku, růstem a rozvojem celé naší ekonomiky a v konečném důsledku také životní úrovně našeho lidu. Jen tehdy, budou-li mládežnické kolektivy dokonale znát plánované úkoly, lze je mobilizovat za jejich plnění a překračování. Na každém pracovišti, kde pracují mladí lidé, musíme rozvinout širokou kampaň za odhalování a efektivní využívání vnitropodnikových rezerv, za úsporu materiálu, paliva a energie, za lepší využívání základních fondů a pracovní doby, za rozvoj výroby dalším růstem produktivity práce.

Soudruh Gustáv Husák na únorovém plénu ÚV KSČ zdůraznil, že jednota „ekonomických a politických úkolů se musí obzvlášť projevit také v ideologické práci". To platí pro celou naší společnost a zejména pro ideově výchovnou práci v naší mládežnické organizaci. Při výchově ke komunistické morálce nám nejde jen o znalost zásad komunistické morálky, ale především o to, aby se mladí lidé plně s nimi ztotožnili, aby se pro ně staly východiskem v jejich každodenním životě.

Jednou z nejdůležitějších součástí mravní výchovy, která je v popředí celé společnosti, a tedy i SSM, je výchova k poctivé práci. Jde o vážný úkol, což dokazuje také vystoupení soudruha Leonida Iljiče Brežněva na XXIV. sjezdu KSSS. Řekl: „Jedním z prvních míst v ideologické práci strany zaujímá výchova sovětských lidí k novému, komunistickému vztahu k práci. Je to obrovský úkol. Život přesvědčivě dokazuje, že V. I. Lenin měl pravdu, když zdůrazňoval, že ... tvořit novou disciplínu práce, vytvářet nové formy společenského styku mezi lidmi, vytvářet nové formy a metody, jak zapojit do práce — to je úkol pro mnoho let a desetiletí. Je to velmi vděčná a šlechetná práce."

Vztah mladých lidí k plnění svých pracovních povinností, angažovanost za politiku komunistické strany a konkrétní výsledky práce — to je jediné kritérium efektivnosti naší výchovné činnosti.

K objasňování hospodářské politiky naší strany bude nutné více rozvíjet ekonomické myšlení u našich členů i ostatní mládeže. Tím, že mladí lidé budou znát zákonitosti, jimiž se řídí ekonomika socialistického státu a vztahy mezi jednotlivými podniky i uvnitř podniku, bude pro ně vytvořena možnost tyto vztahy aktivně ovlivňovat a využívat.

V zájmu toho využijeme dosavadní osvědčené zkušenosti z takových forem ideologické práce, jako jsou besedy s čelnými stranickými a hospodářskými funkcionáři, s vedoucími pracovníky závodů, družstev, ale též s mistry o úkolech pracoviště, zejména o konkrétním podílu naší organizace při jejich řešení.

Zvláštní místo v naší výchovné práci má osobní a názorná agitace. Máme stovky vynikajících mládežnických kolektivů, tisíce mladých lidí, kteří příkladně plní výrobní úkoly. Avšak ne vždy dokážeme tyto příkladné pracovníky po zásluze ocenit, ne vždy umíme jejich dobré zkušenosti využít v práci dalších kolektivů a jednotlivců. Kromě propagování dobrých výsledků a práce vynikajících jednotlivců se součástí naší agitační práce musí stát kritika nedostatků. Rozhodně musíme odsoudit špatný vztah k práci, lajdáctví, fluktuaci, absenci a další nedbalky, které nám brzdí další vývoj.

Organizace SSM nemohou být lhostejné ani k jednomu osobnímu problému svého člena, ani ostatních mladých lidí v okruhu své působnosti. Vždyť řešením bytových problémů mladých lidí, vytvářením kulturního pracovního prostředí, podmínek k všestrannému rozvoji osobnosti zajišťujeme základní předpoklady pro úspěšné plnění výrobních úkolů.

PRÁCE S KÁDRY

Téměř dvouleté působení naší jednotné organizace mládeže na Slovensku potvrdilo, že pro mladé lidi je přirozené aktivně se podílet na budování socialistické vlasti. Spolu s organizační výstavbou našeho Svazu se zrodila i jednotlivá konkrétní hnutí účasti mládeže na ekonomické konsolidaci národního hospodářství, rozvíjela se kulturně společenská

a sportovní činnost. Bohatou a zajímavou činností se může vykázat i naše Pionýrská organizace.

Nemálo starostí máme ještě s politickoorganizátorskou prací, což souvisí s výběrem, výchovou a rozmisťováním kádrů. Věkový průměr funkcionářů SSM je velmi nízký. Mají málo zkušeností z práce s lidmi, nejsou ještě dostatečně politicky a odborně fundováni, aby mohli dobře vést své vrstevníky. Proto usilujeme o vytvoření dobře promyšleného systému výchovy a přípravy kádrů, v němž nám zajisté — jako dosud — účinně pomohou stranické orgány a organizace.

Náročné úkoly, které před námi stojí, zvyšují požadavky na práci každého funkcionáře i každého člena SSM. Proto prosazujeme zásadu, aby každý člen SSM dostal konkrétní úkol, aby se konkrétně podílel na činnosti své organizace i celého Svazu a aby za ni nesl také svůj díl odpovědnosti.

Konečně výroční členské schůze a okresní konference SSM ukázaly, že naše stranická organizace si získala dobré jméno nejen v řadách svého členstva, ale též u značné části ostatní mládeže, že má autoritu ve společnosti a pevné místo v politické organizaci našeho státu. Dobré jméno a autoritu si může udržet a upevnit pouze tehdy, jestliže bude mít přitažlivý pozitivní program, který dokáže zaujmout a strhnout většinu mládeže, a bude-li jej realizovat přitažlivými formami.

Období, ve kterém se nacházíme, je obdobím hledání, diskusí a plánů. Je to období příprav na slovenský sjezd SSM a I. sjezd SSM. Program, který sjezdy přijmou po předcházející celosvazové diskusi, bezpochyby tvořivě rozvine myšlenky XIV. sjezdu KSČ v podmínkách mládežnického hnutí. Jeho konkrétní realizace — za aktivní podpory a pomoci stranických orgánů a organizací — bude pak znamenat významný krok v plnění poslání Socialistického svazu mládeže a jeho Pionýrské organizace při výchově aktivních budovatelů a obránců naší socialistické vlasti.

ÚTO MONGMAN, člen ÚV KSS,
předseda slovenského ústředního výboru SSM

ŽIVOT STRANY, č. 11/72, 29. května 1972, str. 43. – 45.

RUDÉ PRÁVO, 27. května 1972, str. 4.

Byl to drobounký seschlý stařík. Pamatoval císaře pána i jeho rodinu, hodiny dovedl vyprávět o pražských hospůdkách a šantánech, kde tu za pivo, jinde za večeři či za nějaký ten tolar zpíval své kuplety. O mordech, o láskách, prostých lidských trampotách i životě dělníků, jakým sám byl, o tragédiích, třeba jak »utopil se pionýr a za ním plave šiřonýr«. Měl cosi z té doby. Možná, i kus staropražského popletství a ve svých osmdesáti si vykračoval snižně s leskem v modrých kulatých očích. Jaro od jara byl osamělejší, jeho někdejší obdivovatelky i pamětníci jeho písniček odcházeli, každým rokem se ponořoval hlouběji do svých vzpomínek.

Zatím mu doba kladla do jeho tiché cesty jednu vymoženost za druhou — gramofonovou desku, rozhlasový přijímač, televizor, jazz, taneční hudbu, písničky, pop, dožil se i kultu zpěvčích a zpěváků. Jeho unouněná tvář mu nosila poslední informace o Beatles. Sledával u obrazovky, nestačil se divit a často všechny ty přívaly odbýval šmahem: Nic nového pod sluncem, tohle jsem všechno už slyšel, sám zpíval.

Nově tu ale bylo, že třeba písničky z babiččiny krabičky za ním přicházely až domů, že obrazovkou pronikly do prostředí, kde nikdy před tím v takovém počtu nemohly žít. Ze zpěváků se staly hvězdy, obdivované idoly, které velikost své popularity měřily honoráři pohádkových částek. Starý pán se nestačil divit, mumlal si své: »...vždyť to tak přece není a nemůže být, vždyť písničky nejde dělat jen na kšeft, písnička je přece lidem pro radost. A kdo písničky lidem zpívá, má už přece svoji odměnu, když ho lidi poslouchají a rozumějí mu.«

Inu, starý pán, máváme rukou. Dnešku je to všechno jiné, prostě převálcovat ho čas.

A proč vlastně o něm tolik slov? Často, když se povídá o populární hudbě a o písničkách, si na něho vzpomenu. Měl asi přece jen hodně názorů zdravých. Přirozeně cítil, že zpěvák má velkou odpovědnost k tomu, jimž své písničky zpívá, že je malým střípkem zrcátka, v němž se odráží svět jeho posluchačů, že když jeho hlas zesiluje technika, znásobuje i jeho vliv.

Nemůžeme jistě cítit od interpretů populárních písniček, aby se stali nositeli kulturně politické práce, aby zastupovali a nahrazovali jiné profese či instituce. Musíme od nich však chtít, aby to, čím jsou oni prospěšní — přinášet lidem zábavu, mělo hodnotu, smysl a odpovídalo dnešku a aby k dnešku také jasně svou práci promýšleli.

Sláva stoupá do hlavy rychleji než nejlepší francouzský koňak. A honba za slávou, penězi, konexemi ještě nikdy nikomu neprospěla. Stavěnám zaslepil mnohého z našich »mistrů« populární hudby, zaokrouhlování tučných cifer na tuzexových kontech za zahraniční vystoupení a nahrávky pro cizí gramofonové firmy jsou začátkem i koncem uměleckého abecedy nejednoho z nich.

Jaký by populární zpěvák měl být? Veřejně vystupuje, je tedy v ohnisku pozornosti mnoha lidí a pro mnohé z nich je příkladem, vzorem, ideálem. Proto má mít především hodnotu. Jeho soukromý život a názory, život občana socialistické země, nelze oddělovat od jeho života na pódiu, obrazovce. Musí cítit potřebu počítně žít na sobě, zvládnout nejen profesionální požadavky, ale i širší problémy třeba skutečného smyslu své práce. Míra vkusu zejména ve vnějším slova smyslu, v oblékání, chování, je samozřejmostí. A nad to vše je čistý štít občana této země.

Lidská paměť je nedokonalá věc. Stejně jako komukoli jinému, kdo se pošlíbá za občana tohoto státu, tak ani zpěvákům svého lze odpustit jejich postoje v letech 1968—1969, mnohdy i 1970, to, že mnozí z nich se výrazně podíleli na malení veřejnosti. Ti, chtějí-li poctivě a čestně žít i pracovat, musí najít odvahu i způsob, jak svým posluchačům a celé veřejnosti přiznat své chyby a dřívější omyly i otevřeně říci své dnešní názory o občanské postoje. Nelze také už napříště trpět, aby si někteří umělci hráli na falešné hrdiny a říkali si někde doma bi mezi přáteli: jen si mluvte, dokud nám svých dvacet tisíc čistých měsíčně, jste mi tak jedině pro smích.

Společnost má právo žádat, aby i v oblasti zábavních a estrádních žánrů lidé své chyby otevřeně uznali a svou práci i činy je napravovali. A pak se také rozhodne o tom, kdo si co zaslouží. Je na čase říci tato slova otevřeně do očí každému z širokého okruhu naší populární hudby, jednům k zamyšlení, druhým pro poučení.

JAROMÍR PEŠEK

SBÍRKA ZÁKONŮ ČSSR, č. 7/72, 26. dubna 1972, str. 129. - 131.

18

18(119)XV

NAŘÍZENÍ VLÁDY

Slovenské socialistické republiky

ze dne 29. března 1972

o inspekci veřejného pořádku národních výborů

Vláda Slovenské socialistické republiky nařizuje podle § 6a odst. 3 zákona č. 69/1967 Sb., o národních výborech, ve znění zákona Slovenské národní rady č. 159/1971 Sb.:

§ 1

Národní výbor v městě s více než 20 000 obyvateli nebo v obci, v jejímž obvodu je významné*) lázeňské místo, může zřídit k zabezpečování místních věcí veřejného pořádku v rámci své působnosti inspekci veřejného pořádku národního výboru (dále jen „inspekce"). Jiný městský národní výbor nebo místní národní výbor může tak učinit jen se souhlasem rady krajského národního výboru po vyjádření rady okresního národního výboru.

*) § 46 odst. 1 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu.

§ 2

(1) Inspekce plní tyto úkoly:

a) dohlíží, jak občané a organizace zachovávají předpisy o ochraně veřejného pořádku, jejichž provádění přísluší do působnosti národního výboru, upozorňuje je na zjištěné nedostatky, činí opatření k jejich odstranění;

b) plní úkoly, které jí uloží národní výbor při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku patřících do jeho působnosti;

c) činí opatření k zamezení přestupků ve věcech ochrany veřejného pořádku a pomáhá odstraňovat jejich příčiny;

d) oznamuje příslušnému orgánu národního výboru přestupky zjištěné při výkonu služby.

(2) Inspekce zejména

a) dohlíží na udržování pořádku, čistoty a hygieny na ulicích a jiných veřejných prostranstvích, ve veřejně přístupných objektech a v rozsahu určeném národním výborem i na ochranu ovzduší proti znečišťování;

b) dohlíží, zda jsou řádně osvětleně ulice a jiná veřejná prostranství;

c) sleduje stav, řádnou údržbu a čištění veřejných chodníků a vozovek veřejných komunikací;

d) dohlíží na správné označení nebezpečných míst a na včasné odstranění všeobecně nebezpečných poruch a závad na veřejných prostranstvích;

e) sleduje, zda se nepoškozují a neničí veřejně prospěšná zařízení;

f) kontroluje, zda občané a organizace mají předepsaná povolení k vykonávání stánkového a jiného ambulantního prodeje a zda se dodržují podmínky určené pro takový prodej;

g) kontroluje, zda občané a organizace mají předepsané povolení k provádění stavebních prací, výkopů, ke skládání materiálu, zboží, obalů apod. na veřejných prostranstvích, zjišťuje, zda se zachovávají podmínky a lhůty stanovené pro tyto práce;

h) dohlíží, zda se v pohostinství a závodech veřejného stravování dodržuje zákaz podávání alkoholických nápojů mladistvým,*) řidičům a podnapilým osobám;

ch) dohlíží, zda se dodržuje otvírací a zavírací hodina v obchodech, provozovnách, prodejních stáncích apod. a na to, zda nejsou neoprávněně uzavřeny;

i) sleduje správné používání státní vlajky, státního znaku a městského znaku a jejich barev;

j) dohlíží, zda se dodržuje zákaz návštěvy divadelních a filmových představení mladistvými;

k) kontroluje, zda se v lázeňských a rekreačních zařízeních a prostranstvích dodržují pořádková a bezpečnostní opatření.

§ 3

(1) Inspekce je zvláštní útvar národního výboru, který ji zřídil.

(2) Organizaci a úkoly inspekce, povinnosti vedoucího inspekce a vztahy inspekce k orgánům národního výboru upraví organizační řád, který vydá národní výbor.

*) § 9 a § 11 odst. 1 zákona č. 120/1962 Sb.

(3) Při vydání organizačního řádu národní výbor vychází ze vzorového organizačního řádu, který vydá ministerstvo vnitra Slovenské socialistické republiky (dále jen „ministerstvo vnitra"); přitom národní výbor přihlíží k rozsahu úkolů inspekce, které vyplývají z potřeb města nebo obce.

§ 4

(1) Pracovníkem inspekce se může stát československý státní občan starší 21 let, oddaný socialistickému společenskému zřízení, bezúhonný a tělesně a duševně způsobilý pro úkoly pracovníka inspekce.

(2) Pracovník inspekce může plnit své úkoly až po složení slibu. Slib zní: „Slibuji na svoji čest

a svědomí, že budu aktivně přispívat k ochraně veřejného pořádku; při své činnosti budu dodržovat zákony a jiné právní předpisy, zachovávat státní a služební tajemství, plnit důsledně a přesně příkazy a pokyny nadřízených a vykonávat svědomitě a řádně své úkoly."

(3) Platové poměry pracovníků inspekce upraví zvláštní předpis.

§ 5

(1) Pro pracovníky inspekce se zavádějí stejnokroj a hodnosti podle vzoru a stupňů, které stanoví ministerstvo vnitra.

(2) Pracovníci inspekce musí být při plnění svých úkolů viditelně označeni na levém zálokti rukávovou páskou inspekce. Páska je modré barvy, 105 mm široká, se žlutými písmeny „IVP" o výšce 35 mm a šířce 20 mm a je opatřena otiskem kulatého razítka národního výboru.

(3) Při plnění svých úkolů jsou pracovníci inspekce veřejnými činiteli.

§ 6

(1) Pracovníci inspekce jsou při výkonu svých úkolů oprávněni:

a) vyzvat občana, aby upustil od jednání, které narušuje veřejný pořádek;

b) napomenout na místě občana, který porušil veřejný pořádek;

c) vyzvat občana, který hrubým způsobem narušil veřejný pořádek, aby prokázal svoji totožnost, a nemůže-li jí prokázat hodnověrným způsobem, předvést ho na národní výbor, popřípadě na útvar Veřejné bezpečnosti;

d) požadovat k zajištění důkazních prostředků vysvětlení od každého, kdo může přispět k objasnění skutečností nutných k zjištění přestupku;

e) ukládat a vybírat v blokovém řízení na základě pověření okresního (městského) národního výboru pokuty za přestupky zjištěné při výkonu služby.

§ 8

Inspekce spolupracuje při zajišťování ochrany veřejného pořádku podle pokynů národního výboru s příslušným územním útvarem Veřejné bezpečnosti; při plnění svých úkolů spolupracuje i s jinými orgány, zejména s orgány ochrany čistoty ovzduší*) a s orgány hygienické služby.**)

§ 9

(1) Každý je povinen uposlechnout pokynů a [illegible] pracovníků inspekce, které vydají při plnění [illegible].

(2) Pracovníci inspekce se při plnění svých úkolů prokazují na požádání průkazem pracovníka inspekce, který vydává národní výbor podle vzoru stanoveného ministerstvem vnitra.

§ 10

Národní výbory, které již zřídily inspekci před účinností tohoto nařízení, upraví její organizaci a činnost v souladu s tímto nařízením.

§ 11

Toto nařízení vlády nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

(2) Pracovníci inspekce uplatňují při plnění svých úkolů především prostředky výchovy a prevence; zákrok provádějí, jen jestliže je nezbytně nutný a lze od něho očekávat úspěšný výsledek, a to vždy způsobem přiměřeným daným okolnostem.

§ 7

Pracovníci inspekce jsou povinni:

a) zachovávat při plnění úkolů zákony a jiné právní předpisy, plnit svědomitě příkazy a pokyny nadřízených; při jednání vystupovat rozvážně a zdvořile a dbát vážnosti, cti a důstojnosti občanů,

b) ohlásit neprodleně svému přímo nadřízenému závady a nedostatky, které ohrožují nebo ztěžují výkon činnosti, a hrozící škodu,

c) zakročit, jestliže hrozí škoda a je k jejímu odvrácení třeba neodkladného zákroku; nemusí tak učinit, jestliže jim v tom brání důležitá okolnost nebo by tím vystavili vážnému ohrožení sebe nebo jiné osoby,

d) zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvěděli v souvislosti s plněním svých úkolů a jež vyžadují, aby zůstaly v obecném zájmu nebo v zájmu zúčastněných osob utajeny před nepovolanými osobami, pokud této povinnosti nejsou výslovně zproštěni národním výborem.

Dr. Colotka v. r.

Ministr vnitra Československé socialistické republiky

vydal dne 1. března 1972 nařízení č. 8, kterým na základě čl. 1 odst. 3 vyhlášky federálního ministerstva vnitra a federálního ministerstva zahraničních věcí č. 142/1971 Sb. stanoví, ve kterých případech nahrazuje doplňovací známka výjezdní doložku.

Doplňovací známka nahrazuje dnem 1. května 1972 výjezdní doložku při soukromých, turistických a služebních cestách do NDR, MLR, BLR a RSR a služebních cestách do SSSR, MoLR a PLR; při turistických cestách do SSR organizovaných cestovními kancelářemi; cestách do SSSR na návštěvu příbuzných nebo známých za podmínky, že čs. občan obdrží pozvání ověřené příslušnými sovětskými orgány; skupinových turistických cestách do PLR organizovaných cestovními kancelářemi a soukromých cestách do PLR za podmínky, že čs. občan obdrží písemné pozvání. Dosavadní výjezdní doložky pro výměnné zájezdy do SSSR zůstávají nedotčeny.

Orgány pasu a víz dnem 1. března 1972 uznávají v těchto případech již vydané doplňovací známky jako výjezdní doložky.

Do nařízení ministra vnitra ČSSR č. 8/1972 je možné nahlédnout ve všech úřadovnách pasů a víz.

RUDÉ PRÁVO, 30. května 1972, str. 2.

Nejen pracující, též odborář

»O tom nic nevím, já nejsem v odborech,« zněla odpověď dělníka, na něhož jsem se obrátil s otázkou týkající se odborové práce.

Odpověď nejprve člověka zarazí, potom si však připomene realitu. V letech politické krize u nás odborová organizovanost poklesla, a i když opět stoupá, dokonce i o něco víc, než Program aktivizace ROH předpokládal, zhruba něco k deseti procentům pracujících stojí stále mimo Revoluční odborové hnutí.

Otázka členství v odborech není zanedbatelná a je ve středu zájmu i komunistické strany, která si uvědomuje, že prostřednictvím odborů, znovu pracujících v leninském stylu, je možno nejúčinněji a každodenně působit na nejširší vrstvy zaměstnanců ve smyslu jejich mobilizace k uvědomělému uskutečňování cílů XIV. sjezdu KSČ.

Členství v ROH není zdaleka jen pouhou přihláškou k dělnické soudržnosti, jeho aktivní pojetí formuje člověka v takového tvůrce hodnot, jenž si je vědom toho, že jeho práce není jen prostředkem k obživě a uspokojení ostatních potřeb. Odborová půda poskytuje každému odboráři široké možnosti, aby mohl působit na odstraňování překážek, kterých na našich pracovištích není málo, spoluvytvářet takové vztahy, jež jsou rozhodující pro uvolnění všech tvůrčích sil v zájmu ještě lepšího života každého z nás.

Nikoli honba za 100 procenty, ale uvedené důvody vedou odborové organizace k tomu, že i s těmi deseti procenty pracujících nebo aspoň s většinou z nich budou počítat a pro členství v ROH je získávat. (vzn)